Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 1 – Leto XXI – 9. januar 1982

Priznanje za sodelovanje

Za dolgoletno uspešno medsebojno poslovno in tehnično sodelovanje so Združene PTT organizacije Slovenije na slavnostni seji svojega delavskega sveta podelile SOZD Iskra priznanje in plaketo. V imenu našega delavskega sveta jo je prejel predsednik Jože Čebela, slovesnosti pa se je udeležil tudi predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič.

Iskra Elektromehanika se deli na tri delovne organizacije

Delavci kranjske Iskre Elektromehanike so vse preteklo leto izvajali intenzivne priprave na novo samoupravno organiziranost svoje delovne organizacije. Spomladi so izvedli široko javno razpravo in junija o novi organiziranosti odločali na referendumu.

Večina temeljnih organizacij se je že takrat odločila za sprejetje Samoupravnega sporazuma o spremembah samoupravne organiziranosti Iskre Elektromehanike, le v temeljnih organizacijah Števci in Orodjarna ni bila dosežena večina pozitivnih glasov. Referendum takrat torej ni uspel. Zato so se delavci Elektromehanike odločili, da se referendum v omenjenih temeljnih organizacijah po ponovni javni razpravi v zakonskem roku ponovi.

V preteklih mesecih so bile izvedene nove priprave v smislu pojasnjevanja smotrov nove organiziranosti in dosežena je bila boljša obveščenost delavcev.

Tako je bil za 24. december 1981 razpisan referendum, na katerem so delavci v Števcih in Orodjarni ponovili glasovanje o novi organiziranosti. Boljše priprave so prinesle boljše rezultate. Delavci so sporazum sprejeli z razmeroma visokim odstotkom pozitivnih glasov. V Števcih je za spremembo samoupravne organiziranosti Elektromehanike glasovalo 76 odstotkov delavcev, v Orodjarni pa 63 odstotkov.

Tak izid referenduma je v bistvu „odprl zeleno luč" za izvedbo referenduma 29. decembra 1981, na katerem so vsi delavci Elektromehanike glasovali o oblikovanju novih delovnih organizacij in delovnih skupnosti. Tudi ta referendum je uspel.

To pomeni, da se je Iskra Elektromehanika s 1. januarjem 1982 oblikovala v tri delovne organizacije, in sicer v Telematiko, ki združuje področje telekomunikacij in računalništva, v Kibernetiko, ki združuje področje merilno regulacijske in stikalne tehnike in ERO, ki združuje program električnih orodij. Ustanovljene so bile tudi delovne skupnosti.

Takoj, 30. decembra 1981 je bila sklicana zadnja seja delavskega sveta Iskre Elektromehanike. Istega dne je potekalo tudi konstituiranje delavskih svetov novih delovnih organizacij. Imenovani so bili vršilci dolžnosti glavnih direktorjev in vršilci dolžnosti njihovih pomočnikov ter vodij novih delovnih skupnosti. Sprejet je bil sklep o uvedbi postopkov javnih razpisov za glavne direktorje, pomočnike glavnih direktorjev in vodje delovnih skupnosti. Delavski sveti novih delovnih organizacij so imenovali podpisnike za razpolaganje s sredstvi na novih žiro računih.

Kazimir Mohar

SEJA PREDSEDSTVA KOS SOZD ISKRA

Pripravljeni na usmerjeno izobraževanje

Zadnja, 12. seja predsedstva KOS v lanskem letu, bila je 28. decembra, vodil pa jo je predsednik KOS Janez Kern, je bila posvečena pripravam na usmerjeno izobraževanje v SOZD Iskra za izvajanje praktičnega dela učencev.

Kot je znano, predvideva usmerjeno izobraževanje tudi praktično proizvodno delo v naših TOZD in priprave za praktični pouk so se v tem smislu pričele že v letu 1980, marca 1981 pa so bila znana strokovna in politična izhodišča o organizaciji proizvodnega dela, maja istega leta pa so bili objavljeni programi proizvodnega dela, za vse stroke.

Osnovni smoter proizvodnega dela učencev prvega letnika usmerjenega izobraževanja je, da se učenci seznanijo s panogami in stroko, za katero so se odločili. V višjih letnikih pa bi preizkušali znanje, ki so ga pridobili v šoli, s praktičnim delom. V Iskri smo pričeli s pripravami na proizvodno delo že spomladi lani, tako da smo izbrali primerna dela in naloge, primerne za učence, ki morajo biti v okviru stroke, za katero se učenci odločajo, in da izberemo določeno število inštruktorjev, ki bodo vodili učence v času proizvodnega dela. Treba je poudariti, da so se TOZD oz. DO Iskre v veliki večini resno vključile v priprave, izbrale ustrezna dela in naloge ter tudi predvidele inštruktorje.

Skratka, v Iskri smo se solidno in dovolj dobro pripravili na konkretno izvajanje praktičnega pouka po naših tovarnah, tako da učenci, ki se bodo začeli vključevati v proizvodni proces, nikakor ne bodo niti motili niti otežkočali utečene proizvodnje.

Naslednja točka dnevnega reda je zajemala poročilo o rezultatih posvetovanja in izvajanje kadrovske dejavnosti v SOZD Iskra.

Ob ugotovitvi, da imamo še vedno različno organiziranost kadrovskih služb v SOZD je zato naša naloga, da damo kadrovski službi, ki ima danes precej drugačno funkcijo kot nekoč, vso tisto veljavo in mesto, ki ji gre, saj je ena njenih osnovnih nalog skrb za človeka. Sindikat pri tem ne sme samo spremljati delovanja kadrovskega področja, temveč se mora vanj tudi aktivno vključevati. V tem smislu so zelo pozitivno ocenili nedavno kadrovsko posvetovanje, ki je sprejelo ustrezne sklepe, hkrati pa so ugotovili, da moramo v letošnjem letu priti do samoupravnega sporazuma o kadrovski politiki v SOZD Iskra. Menili so tudi, da naj bi sindikalna konferenca SOZD Iskra vključila na dnevni red tudi probleme kadrovske politike.

Ob koncu so obravnavali še pobudo poslovodnega kolegija SOZD Iskra, da naj bi se združevanje sredstev za rezervni sklad na temelju samoupravnega sporazuma v zaostrenem gospodarskem položaju povečalo. Kot je znano, so v lanskem letu ponekod nastale izgube in, da bi jih lahko pokrili, se je izoblikovala pobuda, naj bi stopnjo združevanja, oz. obseg rezervnih skladov na ravni DO ustrezno povečali.

D. Ž.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM KOS SOZD ISKRA JANEZOM KERNOM IN SEKRETARJEM DPO MILOŠEM PAVLICO

Delovnim obiskom po TOZD na rob

Že v preteklem jesenskem obdobju so predstavniki družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovodnih organov SOZD Iskra obiskali 22 naših TOZD, da bi se v samih delovnih sredinah pogovorili o perečih problemih, pa tudi o dosežkih njihovega poslovnega življenja. V prvi etapi teh obiskov, smo obiskovali delovne organizacije kranjskega in ljubljanskega področja ter pri tem dali še poseben poudarek tistim TOZD, kjer je problematika specifična. Po novem letu pa bodo z obiski nadaljevali v temeljnih organizacijah in obratih, ki so dislocirane in obdelali še njihovo problematiko. Ker so torej doslej obiskali več kot polovico temeljnih organizacij, smo se obrnili s prošnjo za razgovor na predsednika KOS Janeza Kerna in sekretarja DPO SOZD Iskra, Miloša Pavlico, da nam povesta, kakšna je bila vsebina, namen in cilj teh obiskov.

Povedala sta nam:

„Vsebina delovnih razgovorov predstavnikov družbeno-političnih samoupravnih organov in poslovodnih organov SOZD s sodelovanjem odgovornih poslovodnih delavcev iz TOZD in DO ter SOZD se v bistvu sestoji iz dveh delov: prvič, gre za pogled v materialno-ekonomsko vlogo in položaj konkretne TOZD, oz. delovne sredine, skratka, za kompleten gospodarski položaj TOZD. In drugič, kot nadaljevanje tega, gre za vključevanje in delo družbeno-političnih organizacij v tej sredini, kar seveda omogoča vpogled v samoupravni položaj delavca, v njegovo vlogo v sistemu odločanja o vseh vitalnih vprašanjih v sistemu upravljanja.

Glede namena obiskov pa moramo povedati, da nas je k temu vodilo več dejavnikov. Navedli bi na eni strani dejstvo, da je v zaostrenih pogojih gospodarjenja nujno tesneje strniti vse delovne sredine Iskre v eno celoto, kar hkrati pomeni krepitev notranje trdnosti Iskre kot sistema; kajti to predstavlja enega izmed temeljev uspešnega skupnega uresničevanja planskih ciljev in nalog.

Po drugi strani pa zaostreno gospodarjenje tudi zahteva solidarnost Iskre v smislu soodvisnosti v funkcioniranju sistema sedanjih in prihodnjih ekonomskih rezultatov. To je aktivnost, ki gotovo krepi notranjo solidarnost.

Poudariti moramo še, da so dostikrat neposredne vezi DPO delovanja iz različnih razlogov prekinjene, oz. niso dovolj neposredne. Za uspešno delovanje DPO je neobhodno potrebno dobro poznavanje interesov in hotenj ter razmer delavcev v sredini, kjer združujejo delo. Spoznali smo tudi, da kot metoda dela tak stik, oz. takšni razgovori, pomenijo zares najbolj učinkovit pristop in, da bi družbenopolitične organizacije, še posebej sindikat, kot množična organizacija, lahko učinkovito deloval pri uresničevanju dogovorjenih ciljev.

In kot naslednje: vedeti moramo, da je pred nami kongresno obdobje, v katerem moramo oceniti, v kolikšni meri smo v praksi uresničili sprejete dogovore, hkrati pa pridobiti mnenja in stališča vseh sredin o tem, kako se usmerjati vnaprej.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob tradicionalnem novoletnem pogovoru z novinarji

Na tradicionalnem novoletnem pogovoru med predstavniki sredstev javnega obveščanja in predstavniki Sestavljene organizacije združenega dela Iskra je navzočo „sedmo silo" najprej pozdravil predsednik kolektivnega poslovodnega organa SOZD Iskra Anton Stipanič. Najprej se je novinarjem zahvalil za korektno in objektivno poročanje o uspehih in težavah Iskre v letu 1981 ter skupaj s sodelavci odgovarjal na nekatera vprašanja prisotnih novinarjev.

Ko je govoril o trenutnem gospodarskem položaju in perspektivah za leto 1982, je Anton Stipanič dejal, da je zmeren optimist. Poudaril je, da stoji pred Iskro tako v letu 1982, kot tudi v nadaljnjih letih predvsem problem prestrukturiranja proizvodnje, to je sozvočje Iskre v modernih tokovih in dosežkih elektronike, ki je med vsemi gospodarskimi panogami v svetu nedvomno najbolj propulzivna in se tudi najhitreje razvije. Vendar pa razvoj elektronike terja velikansko znanje in vlaganja vanjo, zato ni nič čudnega, če se je Iskra odločila za uresničevanje svojega najpomembnejšega strateškega projekta, ki se imenuje mikroelektronika in zdaj zaključuje drugo fazo tega projekta, ki bo nedvomno temelj za nadaljnji razvoj računalništva in avtomatizacije sploh pa naj gre za avtomatizacijo v industriji, prometu pa tudi v široki potrošnji. Pri tem je opozoril tudi na določeno protislovje sedanjega trenutka, da bo treba ta hip vlagati in razširjati tudi takšno proizvodnjo, ki je trenutno konjunkturna (na primer števci) v določenem smislu pa dolgoročno ni perspektivna. Uspešno se bo namreč lahko vključil v mednarodno delitev dela in s tem tudi v izvoz, zlasti na konvertibilno območje, le tisti, ki bo stopal vštric s sodobnimi dosežki tehnologije in znanosti, ju nemudoma apliciral v proizvodnjo in tudi imel v svojih kratkoročnih in srednjeročnih planih pripravljeno vse, da bo lahko z že pripravljenimi novostmi in dosežki takoj posegel na svetovno tržišče.

Takšna tehnološka in razvojno-raziskovalna naravnanost pa seveda terja velikanska sredstva, ki jih je treba vlagati predvsem v kadre in najmodernejšo tehnologijo, kar vsekakor narekuje določen premik na investicijskem področju in Iskra se tega v polni meri zaveda. Kajti uspešno lahko danes zlasti na področju elektronike uspeva samo tisti, ki ima čim več lastnega znanja, le tega pa je mogoče ustvarjati samo v najtesnejši povezavi tako z lastnimi silami kot z domačimi znanstveno-raziskovalnimi ustanovami kot so univerza, Inštitut Jožef Stefan in ustrezni partnerji v tujini, s katerimi že sedaj skupaj in enakopravno razvija Iskra, na primer, prav mikroelektroniko.

V nadaljevanju pogovora je beseda stekla o oceni realizacije letnega programa Iskre 1981 in o predvidevanjih družbenogospodarskega razvoja SOZD Iskra v letu 1982.

D. Ž.

OB ZUNANJE–TRGOVINSKEM SESTANKU

Kako bomo uresničili pogumni izvozni načrt

V Iskri smo si za letos začrtali še dosti pogumnejši izvozni načrt kot lani, pa naj bo to izvoz na konvertibilno, ali klirinško območje.

Nikakor ne bomo črnogledi, če že zdaj na začetku leta zapišemo, da bomo pogumni izvozni načrt uresničili le ob največji prizadevnosti vseh v Iskri – delavcev v proizvodnji in razvoju, tistih v komercialnih oddelkih temeljnih in delovnih organizacij in delavcev v Iskri Commerce. Takoj pa je treba tudi poudariti, da pa vse, le ni odvisno od nas samih, nas v Iskri. Pri tem seveda mislimo na hude uvozne omejitve, ki lahko še kako vplivajo na našo izvozno uspešnost, zaradi pomanjkanja deviz pa se bomo gotovo srečevali s problemi tudi na jugoslovanskem tržišču, saj marsikaterega reprodukcijskega materiala tudi doma ni moč več kupiti samo z dinarji.

In o vseh teh nalogah pa tudi problemih, ki nas čakajo v novem letu, je tekla beseda na Iskrinem „Zunanjetrgovinskem sestanku" – srečanju direktorjev v naših trgovinskih podjetjih, predstavništvih in proizvodnih podjetjih v tujini, direktorjev delovnih organizacij, komercialnih direktorjev po delovnih organizacijah in vodilnih delavcev v zunanje-trgovinski operativi Iskre Commerce. Sestanek je bil 6. in 7. januarja na Brdu pri Kranju.

Prvi dan je bil namenjen določitvi nalog naše zunanje-trgovinske mreže, drugi dan pa so se sestanka udeležili tudi, kot že rečeno, direktorji Iskrinih delovnih organizacij in komercialni direktorji.

„Zunanje-trgovinski sestanek", kot so ga poimenovali, pa seveda ni nadomestilo za tradicionalno Iskrino Zunanje-trgovinsko konferenco. Le-ta bo septembra ali oktobra. Konference smo imeli doslej praviloma marca ali aprila, pokazalo pa se je, da je ta rok dosti prepozen: za nami je bilo že prvo četrtletje, za drugo so bile prodajne naloge tudi že v teku in sklepi konference na prvo polletje skoraj niso imeli nobenega vpliva več. Pri tem seveda mislimo tako na prodajne, še bolj pa na proizvodne odločitve in naloge.

Konferenca bo torej v začetku jeseni, začrtala pa bo naloge že za leto 1983.

O poteku ZT–sestanka na Brdu in njegovih sklepih bomo obširneje poročali v prihodnji številki našega tednika.

Lado Drobež

Z delovnega obiska v TOZD TEI v Horjulu.

Delovnim obiskom po TOZD na rob

(Nadaljevanje s 1. strani)

Taki stiki so hkrati gotovo tudi učinkovit način odpravljanja forumskega dela, ki se kaže v uresničevanju neposrednih odgovornosti funkcioniranja posameznih političnih in samoupravnih organov, višjih nivojev do svoje baze.

In končno, vsi ti razgovori predstavljajo tudi možnost, da se v vsaki TOZD vsi odgovorni politični, samoupravni in poslovodni delavci sami, znotraj TOZD, celovito poglobijo v položaj TOZD in ob tem iščejo rešitve za nadaljnji razvoj. Seveda pa so to priložnosti in možnosti prenašanja pozitivnih izkušenj ene delovne sredine v drugo."

In kakšni so rezultati teh obiskov?

„Dosedanje izkušnje in ocene kažejo, da nam je tak neposreden pristop dela gotovo dal kvalitativno pozitivne rezultate. Na eni strani delavci čutijo, da so del ekonomsko-samoupravnega sistema, kjer vlada zanimanje za njihovo delo, na drugi strani pa odgovorni politični, samoupravni in poslovodni delavci na nivoju SOZD bolje spoznavajo razmere in pogoje dela v posamezni delovni sredini, kar jim nedvomno pomaga pri njihovem delu.

Nekatera odprta vprašanja, ki jih delavci v neki sredini niso uspeli sami razrešiti, se v teh razgovorih, ob sodelovanju strokovnih služb v okviru SOZD ali DO lažje rešujejo, tudi s prenašanjem ustreznih izkušenj, saj možne rešitve išče več ljudi. Gre torej tudi za dobro neposredno povratno informacijo. V teh razgovorih torej združeni iščemo tudi izkušnje, kako naj se subjektivne sile v TOZD bolje vključijo v funkcioniranje samoupravnega socialističnega gospodarjenja, v pogoje tega gospodarjenja in reševanje naših skupnih problemov. To pa je vidik konkretizacije podružbljanja funkcije, oz. vloge, sindikata kot delavske organizacije še posebej.

Vse to iz dosedanje prakse kaže na izredno pozitiven odmev znotraj Iskre. Spoznali smo, da nam je tak način dela potreben in koristen, zato nameravamo s tako obliko dela kontinuirano nadaljevati. V naslednjem obdobju pa se bomo angažirali predvsem v tistih TOZD, ki jih še nismo obiskali in tistih, kjer so gospodarski in drugi problemi izrazitejši. Seveda se bomo z njimi srečali izključno z namenom, da jim pomagamo težavne razmere razreševati. Poleg tega pa bomo še posebno pozornost posvetili obiskom dislociranih obratov, ki niso konstituirani kot temeljne organizacije ter obiskom naših predstavništev, servisov in drugih gospodarskih enot po Jugoslaviji." Mak

Zanesljivo, gospodarno, koristno

Pod tem naslovom je izšel članek v „Sovjetski industriji", ki zelo ugodno ocenjuje sodobne elektronske aparature Iskre iz Horjula ter še posebej kompletno opremo za usmerjanje avtoprevozništva in taxi službe v orlovski pokrajini, kjer že 3 leta deluje vzorni center za usmerjanje (sistem TAXIFAIR). Članek, ki ga je napisal dopisnik omenjenega časopisa A. Poljehin je za naše glasilo prevedel Maks Simončič tako, da ga lahko pokažemo našim bralcem v celoti. Še prej pa naj povemo, da so pri nastanku sistema TAXIFAIR sodelovali strokovnjaki IRET, Iskre z Blejske Dobrave in projektanti prodajne službe tedanjega sestava Elektromehanike ter, da je bilo pred štirimi leti postavljenih 214 osnovnih aparatur, 5 posredniških pultov in dvojna repetitorska postaja, v skupni vrednosti 9 milijonov din. O sistemu TAXIFAIR bomo naše bralce še podrobneje seznanili, ko bomo poročali o postavitvi novega centra v Sočiju ob Črnem morju v Sovjetski zvezi.

A. Poljehin: „V to majhno mestece zahodno od Ljubljane, katerega je moč najti le na najbolj podrobnem zemljevidu, me je nekajkrat zaneslo. Prvič sem se z njim seznanil pred 5 leti. Tedaj so mi gostoljubni Slovenci med potjo pripovedovali o posebnostih mesteca; čemur bi se po rusko reklo: „v vsakem mestu – svoje ljudstvo."

Prav prizadevnosti prebivalcev Horjula, da bi se razlikovali od drugih, se ima mestece zahvaliti, da je v njem nastala tovarna največjega industrijskega združenja v republiki podjetja „Iskra", ki tvori njegovo sedanjo slavo.

Danes je Horjul znan v mnogih mestih SFRJ, znan pa tudi daleč za jugoslovanskimi mejami. Stvaritev krajevnih strokovnjakov – v tovarni izdelujejo sodobne elektronske aparature – visoko cenijo predstavniki drugih strok in poklicev. Na primer avtoprevozniki iz Orla, (mesta v srednjeruskem višavju – op. prev.)

Sprašujete: zakaj? V Horjulu izdelujejo kompletno opremo za usmerjanje avtoprevozništva in tudi taksi službe. V orlovski pokrajini že tri leta deluje vzorni center za usmerjanje (sistem TAXIFAIR – op. prev.).

Deluje zanesljivo, gospodarno, prinašajoč solidno korist. Sedaj lahko podatki iz obsežnega prospekta vsakogar prepričajo, ko številke in dejstva dokazujejo popolno upravičenost postavitve takega sistema v orlovski pokrajini, za usmerjanje taxi službe."

Ni smiselno ustavljati se ob vseh razlagah, ki so jih podali strokovnjaki. Že to, da je po začetku rabe vzornega sistema orlovska taksi služba v mestu in okolici prva v republiki (Ruska sovjetska federativna republika – op. prev.) povečala število potnikov v vozilih, kar pomeni tudi učinkovitost rabe vozil, pove veliko. Še posebej, če upoštevamo, da je to uspelo po uvedbi nove tarife. (taksi prevozov – op. prev.)

Povsem naravno je povečano zanimanje za napravo, razstavljeno od ISKRE na pravkar odprti razstavi: „SIGNALDORTRANS–81" (signalizacija cestnega prometa –81 – op. prev.) v Moskvi. Med razstavljenimi izdelki združenja ISKRA zavzemajo vidno mesto izdelki tovarne iz Horjula. – Ves sestav aparature je že preizkušen v praksi in je pokazal dobre rezultate – ne skriva svojega zadovoljstva predstavnik Iskre, Srdjan Masleša.

Mi nismo poskrbeli samo za prikaz delujočih naprav na stojnicah, marveč tudi za to, da bodo delovale na novih objektih. Sedaj npr., vodimo izdelavo tehnološkega projekta za letoviško mesto Soči."

Prevod: Maks Simončič

Motiv iz Orla.

Možnosti za sodelovanje z LR Kitajsko na področju varilne tehnike

Chengdu – pobrateno mesto Ljubljane, glavno mesto kitajske pokrajine Sečuan. Mesto s približno štirimi milijoni prebivalcev, in to v pokrajini, ki jih ima okoli 100 milijonov. Leži približno 3.000 kilometrov jugozahodno od Pekinga – v smeri proti Tibetu.

In to mesto je koncem lanskega leta obiskala Iskrina delegacija. V njej so bili svetovalec glavnega direktorja Iskre Commerce Marcel Božič, član KPO temeljne organizacije Razvojni institut v Avtomatiki Deso Javornik in direktor prodajnega sektorja za varilne naprave v TOZD Trženje v Avtomatiki Tone Žargar. Obisk je pomenil nadaljevanje stikov, ki jih je Iskra pred meseci navezala s Prvim kitajskim ministrstvom za strojegradnjo med takratnim obiskom delegacije jugoslovanske industrije elektronike, v kateri je bil tudi Marcel Božič, hkrati pa je bil tudi že ena ob oblik tesnejšega sodelovanja med dvema prijateljskima mestoma, potem ko je bil tamkaj oktobra lani na obisku predsednik skupščine mesta Ljubljana dr. Marjan Rožič.

Na začetku in ob koncu obiska v LR Kitajski se je Iskrina delegacija ustavila v Pekingu, kjer je imela uvodne in zaključne razgovore z vodilnimi predstavniki Prvega ministrstva za strojegradnjo. Po izčrpni izmenjavi mnenj je delegacija odpotovala v Chengdu, in to z namenom, da se seznani z delom in možnostmi sodelovanja s tamkajšnjim nacionalnim razvojnim institutom za varilno tehniko in tovarno varilnih naprav.

„Že takoj po prihodu v Chengdu", se spominja Deso Javornik, „smo bili nadvse prijetno presenečeni. Na letališču nas je izredno prisrčno sprejela številčna delegacija – od predstavnikov instituta in tovarne, biroja pokrajine Sečuan za izvoz in uvoz, Prvega ministrstva pokrajine in predstavnikov mesta. Lahko rečem, da so se ta prijetna presenečenja nadaljevala ob vsakem našem koraku v Chengduju. Omenim naj na primer, da nas je pred vhodom v tovarno pozdravljal pano, na katerem so nam v angleščini zaželeli toplo dobrodošlico. Morda še bolj pa smo bili presenečeni nad odkritostjo pogovorov. Ni bilo kakšnega skrivanja podatkov, kar je običajno na zahodu. Kar smo vprašali, so nam odgovorili. In ta odprtost je dala obeležje celotnemu našemu obisku."

Iskrina delegacija je v Chengduju najprej obiskala Kitajski nacionalni institut za varilno tehniko. „Moram reči, da smo bili presenečeni tudi nad visoko ravnijo razvojno- raziskovalnega dela instituta." poudarja Deso Javornik. „Institut gre resnično v koraku s svetovnim razvojem. Omenil bi samo nekaj dosežkov, ki so v vrhu svetovne varilne tehnike – lasersko varjenje in rezanje, ki sta plod njihovega lastnega dela, varjenje z elektronskim snopom, programatorji za elektrouporovno varjenje itd. Ravno ti dosežki kažejo, da je institut sposoben opravljati bazični razvoj, kakršnega imajo zdaj le redke države v svetu. In ravno tu vidimo izredne možnosti za sodelovanje med Iskrinim razvojnim institutom z njegovim aplikativnim razvojem in institutom iz Chengduja."

Ogled instituta in pogovori so opozorili na možnost sodelovanja pri skupnem razvoju naprav in sistemov, zlasti na področju avtomatizacije, mehanizacije in robotizacije varjenja.

Med nekajdnevnim obiskom v Chengduju si je Iskrina delegacija ogledala tudi tamkajšnjo tovarno varilnih naprav. Med različnimi sistemi je tovarna verjetno dosegla največje uspehe na področju t.i. elektrouporovne tehnologije. „Naprave, ki smo jih videli," poudarja Tone Žargar, „so v mehanskem delu na najvišji svetovni ravni, pri čemer je nekoliko šibkejši krmilno-programski del. S predstavniki tovarne smo že začeli preučevati možnosti medsebojne tehnološke in proizvodne specializacije, in sicer v cilju zadovoljevanja potreb Iskre in tovarne v Chengduju, velike možnosti pa imajo tudi pri skupnem nastopu na tretjih tržiščih. Pri tem so kitajski partnerji soglašali, da bi lahko Iskra prevzela vlogo tržnega nastopa."

Tretji dan obiska je bil namenjen predstavitvi Iskre. Predavanja se je udeležilo več kot 100 vodilnih strokovnjakov in delavcev instituta in tovarne. Marcel Božič je spregovoril o organiziranosti in delu SOZD Iskre, Deso Javornik o mehanizaciji in avtomatizaciji elektroobločnega varjenja, Tone Žargar pa o možnostih prodaje varilnih naprav na tretjih tržiščih.

Lado Drob

Ocena Iskrinega poslovanja v letu 1981

Kot je znano, je za letošnja gospodarska gibanja v Jugoslaviji značilna izredno visoka inflacija in vsi spremljajoči negativni pojavi, vključno s še vedno dokaj visokim deficitom v menjavi s tujino. Prav tako pa so bila tudi gospodarska gibanja v tujini enako neugodna zaradi še vedno trajajoče recesije v razvitih industrijskih deželah.

V takšnih razmerah je v letu 1981 poslovala tudi SOZD Iskra, pri čemer pa vendar lahko ugotavljamo tudi nekatere pozitivne rezultate.

Proizvodnja je v letu 1981 tekla pod vplivom resnih težav s preskrbo reprodukcijskega materiala tako iz domačih virov kot tudi iz tujine. Pri tem tudi povezave z domačimi proizvajalci reprodukcijskega materiala niso bistveno pomagale. Še večje težave pa so nastale proti koncu leta z uvedbo, ne vedno ravno umestnih, administrativnih ukrepov (omejevanje kooperacij). Proizvodnja, evidentirana na osnovi cen iz leta 1980, bo v letu 1981 realizirana predvidoma v višini 20,5 milijarde dinarjev in bo za 13,5 % večja kot v letu 1980. V primerjavi s statistično metodologijo bi to pomenilo rast 1,5 % letno. Ob taki proizvodnji bo Iskra predvidoma izvozila za 190 milijonov dolarjev blaga ali 31,3 % več kot v letu 1980. Opozoriti pa moramo, da smo v Iskri še ob devetmesečnem obračunu ocenjevali izvoz v višini 198 milijonov dolarjev, kar bi predstavljalo 97,3 % izpolnitev planiranega izvoza, vendar je pretirano administriranje na področju zunanje trgovine to v določeni meri onemogočilo. Izvoz na konvertibilno območje bo znašal v letu 1981 121,3 milijona dolarjev, pri čemer pa bo uvoz reprodukcijskega materiala realiziran v višini 108,2 milijona dolarjev in od tega 90,8 milijona dolarjev s konvertibilnega območja, uvoz opreme pa bo znašal 18 milijonov dolarjev.

Dokaj dobre rezultate pa bo Iskra dosegla v letu 1981 na osnovi ocene pri ustvarjanju in delitvi dohodka. Tako bo celotni prihodek SOZD Iskra znašal predvidoma 41 milijard dinarjev ali za 26,6 % več kot v letu 1980. Dohodka bo realizirano 11,8 milijard dinarjev, pri čemer pa bo kar 2,3 milijarde dinarjev razporejenih za akumulacijo. Zaostreni pogoji gospodarjenja pa tudi nekateri administrativni ukrepi so povzročili tudi porast izgub. Le-te so se, v primerjavi z letom 1980, močno povečale in to od 16,5 milijonov dinarjev v letu 1980 na 322,3 milijonov dinarjev v letu 1981. Pri tem bi morali omeniti predvsem probleme v zvezi z Iskrino DO Široka potrošnja pa tudi z Mikroelektroniko in Računalništvom.

V letu 1981 bo predvidoma tudi na področju zaposlovanja dokaj umirjeno gibanje, saj bo zaposlenost večja le za 1,5 %.

Plan za leto 1982 je zastavljen v višini 216 milijonov dolarjev izvoza, od tega 138 milijonov dolarjev na konvertibilno območje. Pri tem bi Iskra uvozila za 134 milijonov dolarjev, kar bi zadostovalo, skupaj s predvideno domačo nabavo, za 22 milijard dinarjev proizvodnje. Povečanje proizvodnje (cene iz leta 1980) bo znašalo 18,5 %. Celotni prihodek bo 1982. leta predvidoma znašal 53,5 milijarde dinarjev, dohodek 15,5 milijarde dinarjev, oboje s 30 odstotnim porastom. Še nadalje pričakujejo ugodno delitev dohodka, tako da bi Iskra za akumulacijo namenila za 32,8 več sredstev kot v letu 1981 in to 3,1 milijarde dinarjev.

Naloge Iskre so torej za leto 1982 dokaj smele, vendar lahko pričakujemo glede na pretekle izkušnje pri uresničevanju planov tudi zadovoljivo izpolnjevanje dogovorjenih planskih obveznosti. Torej zmeren optimizem na vsej črti tudi za leto 1982.

Med obiskom Iskrašev v Institutu za varilno tehniko v Chengduju.

Delavski svet
Iskra – SOZD Elektrokovinske industrije, n.sol.o.
Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje

po sklepu 10. zasedanja z dne 18. 12. 1981, v skladu z določili 77. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in 70. člena SOZD Iskra prosta dela in naloge:

člana kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra za koordiniranje razvoja, proizvodnje in tržništva na področju telekomunikacij

za 4 leta

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
– da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo
– da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
– da so sposobni voditi in organizirati delo
– da imajo ustrezne moralno politične vrline
– da obvladajo najmanj enega izmed svetovnih jezikov

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati naslovijo v 15 dneh po objavi na naslov: SOZD Iskra – sekretariat DS, Ljubljana, Trg revolucije 3/12 z oznako „Za razpisno komisijo."

Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 15 dneh po izbiri.

RAZGOVOR Z GLAVNIM UREDNIKOM GLASILA ISKRA PAVLETOM GANTARJEM

Informiranost — naša ustavna pravica

Ob novem letu smo se napotili k glavnemu uredniku našega glasila, da bi ocenil naše glasilo, obenem pa tudi spregovoril o ukrepih zato, da bi bilo naše glasilo boljše.

Pred nedavnim ste sprejeli odgovorno funkcijo glavnega urednika glasila Iskra. Gotovo ste torej prvi človek, ki ve, kaj v našem glasilu doslej ni ustrezalo in kaj bo torej potrebno spremeniti, da bo naše glasilo še bolj brano in da bo še bolj izpolnjevalo svojo vlogo, ki jo ima v ZD

Delavski svet SOZD Iskra je na svoji 9. seji 18. 12. 1981 razpravljal o problemih glasila Iskre. Za to točko dnevnega reda sta bili pripravljeni analiza stanja, predlog ukrepov za izboljšanje vsebine in poslovanja glasila Iskre in predlog sprememb akta za urejanje izdajateljskih razmerij med izdajateljem in glasilom Iskra. Delavski svet je oba dokumenta sprejel. V tem razgovoru se ne bi spuščal v samo sedanje stanje glasila, ampak mislim, da je treba predvsem spregovoriti o tem, kako izboljšati vsebino glasila, da bo bolj brano in, da bo izpolnjevalo svojo vlogo glasila članov delovnega kolektiva SOZD Iskra.

Izhajati moramo s stališča, da je treba na eni strani naše delovne ljudi prek glasila pripravljati za določene akcije v SOZD Iskra, katerih je zlasti v obdobju stabilizacije precej. Na drugi strani pa je treba delovne ljudi Iskre informirati o najbolj pomembnih dogodkih v Iskri. Mislim, da ima delovni človek, ki združuje delo npr. v Iskri DO Avtoelektrika v Novi Gorici, pravico biti seznanjen z najvažnejšimi dogodki Iskre DO Elektromehanika Kranj in obratno. Pri vsem tem je, seveda, treba slediti načelom pravočasnosti, celovitosti, resničnosti in razumljivosti, še zlasti pa mora biti informacija za delavca zanimiva. Le taka oblika informiranosti bo namreč pospeševala nadaljnji razvoj našega samoupravljanja in celovitega delegatskega sistema v Iskri.

Ob tej priložnosti se ne bom spuščal v samo vsebino gradiva, ki je bilo predloženo DS SOZD Iskra – saj e to predmet posebne informacije – vendar je nesporno vsebina taka, da med ukrepi daje tudi napotila časopisnemu svetu in uredniškemu odboru za izboljšanje vsebine glasila.

V zadnjem času, še posebej pa po ZZD, veliko govorimo o tem, da moramo zagotoviti javnost dela. Kakšno vlogo bi pri tem moralo imeti naše glasilo (oz. jo že ima), in kdo so tisti akterji, ki so za tako javnost osebno odgovorni. Kaj bomo morali v tej smeri še storiti?

„Delovni človek ima pravico, da je obveščen o vseh pomembnih dogodkih v delovanju temeljne, delovne in sestavljene organizacije, kjer združuje delo, saj le na ta način lahko odgovorno opravlja funkcijo samoupravljalca in delegata. Zato ima glasilo Iskra nesporno pomembno vlogo pri javnosti dela, tako samoupravnih, družbenopolitičnih, kot tudi poslovodnih organov v SOZD Iskra.

Glasilo mora postati javna tribuna, dostopna vsakemu članu kolektiva, odprta za pobude, konstruktivna mnenja in izmenjavo izkušenj. Informacije, tudi takšne, ki za kolektiv in njegovo poslovanje morda niso ravno pozitivne, morajo biti dostopne delovnim ljudem, da le-ti ne žive v „lažnem" zadovoljstvu, ker bodo le na ta način lahko pravočasno sprejemali ukrepe in dejansko izpolnjevali svojo samoupravno vlogo. Pri tem pa posebna odgovornost zadeva predvsem odgovorne delavce v temeljnih, delovnih in sestavljeni organizaciji, da s kratkimi in razumljivimi članki opozarjajo delovne ljudi na probleme v njihovih delovnih sredinah.

Razumljivo je, da glasilo Iskra te vloge ne more opraviti samo, ampak le v sodelovanju z informativnimi listi in drugimi oblikami informiranja v temeljnih in delovnih organizacijah. Končno bi pri tem opozoril še na to, da mora ta pretok informacij teči v obeh smereh, tako od spodaj navzgor, kot od zgoraj navzdol, saj vrsto potrebnih informacij za naše delovno glasilo lahko posredujejo prav neposredni proizvajalci.

Zaradi štednje vse pogosteje govorimo bodisi o zmanjševanju obsega časopisov združenega dela, bodisi o manjkratnem izhajanju le-teh, ali pa ponekod celo drastično razmišljamo o njihovi ukinitvi. Ali se Vam zdi tako razmišljanje v težki gospodarski situaciji, v kakršni je naše gospodarstvo, to primerno – če pri tem zajamemo le tiste časopise, ki ne služijo zgolj v reklamne namene, ampak predstavljajo oz. zagotavljajo usklajen pretok informacij v obe smeri, in s tem zagotovo pomagajo tako pri gospodarjenju nasploh, kot tudi pri odločanju samem.

„Vedeti moramo, da tudi v delovanju glasila mora biti prisotno varčevanje. Mislim, da v glasilu Iskra – če ga primerjamo s ceno drugih glasil – to načelo izvajamo. Tudi v informaciji, ki jo je obravnaval DS SOZD, je posebno poglavje posvečeno problemom varčevanja na vseh področjih, ki zadevajo problematiko glasila. Vendar pa je, treba opozoriti, da na glavne stroške – za papir in tisk – nimamo vpliva, ta pa predstavljajo kar 70% stroškov.

Mislim, da prav v obdobju stabilizacije, ko delovni ljudje razmišljamo o vrsti ukrepov za izboljšanje delovanja in poslovanja je in mora biti glasilo tisti instrument, ki omogoča samoupravljalcu seznanjanje z vrsto ukrepov in mu tako pomaga pri odločanju v smislu stabilizacije. Zato ne moremo govoriti o kakršnihkoli ukinitvah tovarniškega tiska, da ne govorim o glasilu Iskra, pa tudi ne o tem, da bi izhajalo le vsakih 14 dni. Na ta način bi naš časopis namreč ne posredoval več informacij, ki bi bile pravočasne. Potruditi pa se moramo, da glasilo, oz. informacije v njem, še izboljšamo, saj pravočasnost in dobra informacija lahko pomaga pri odpravljanju konfliktnih situacij, pri katerih pogosto ugotavljamo, da so nastale prav zaradi pomanjkljive informiranosti.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da je glasilo Iskra ena izmed integracijskih vezi med delovnimi ljudmi SOZD Iskra. Zato se moramo držati le smeri izboljševanja vsebine našega glasila.

V ta namen smo v časopisni svet z dopolnilnim aktom o urejanju izdajateljskih razmerij med izdajateljem in glasilom Iskra vključili tudi predstavnike časopisnih sosvetov iz DO, kar pomeni širše podružbljanje glasila in njegovega pristopa k delovnim ljudem naše sestavljene organizacije. To pa bo hkrati zagotavljalo tudi tako vsebino, ki bo zagotovila še večjo bralnost našega časopisa. Delovanje glasila pa mora biti usmerjeno tako, da bo delovnemu človeku zagotavljalo dobro informiranost, kar je ena njegovih osnovnih ustavnih pravic.

Vsem delovnim ljudem v SOZD Iskra želim čim uspešnejše leto 1982, prav tako pa tudi v osebnem življenju čim več sreče in zadovoljstva in, da bi se vsi potrudili, da bo v letu 1982 naše glasilo še boljše."

MO

Z ustanovne seje DS DO Kibernetika.

Prva seja DS DO Kibernetika

Že 30. decembra 1981 se je konstituiral novi delavski svet DO Iskra Kibernetika. Delegati, ki smo jih izvolili 29. decembra, so za predsednika DS nove delovne organizacije izvolili Boža Lampiča iz Tovarne števcev, dosedanjega predsednika poslovnega odbora Elektromehanike, za namestnika pa Andreja Gasserja iz Razvojno-tehnološkega centra.

Delavski svet je potrdil predloge za novo vodstvo Iskre Kibernetike. Za v.d. glavnega direktorja je imenoval Ivana Cvara, dosedanjega člana KPO SOZD Iskra za stike z javnostjo, za v.d. vodje Delovne skupnosti administrativno-tehničnih služb Naceta Pavlina, za v.d. vodje Delovne skupnosti Komerciala Jožeta Tomšiča.

Imenoval je tudi vršilce dolžnosti direktorjev področij: za programsko-razvojno področje Rudija Zorka, za proizvodno-tehnološko področje Petra Kobala, za področje kvalitete Emila Sekneta, za finančno področje Vitomira Osojnika, za organizacijsko

Predsednik DS DO Kibernetika – Božo Lampič (v sredi).

Ivan Cvar je bil na prvi seji DS imenovan za v.d. direktorja DO Iskre – Kibernetike.

področje Janeza Pivka in za kadrovsko področje Naceta Pavlina. Za namestnika v.d. glavnega direktorja sta imenovana Peter Kobal in Nace Pavlin. Podobno sta se delavska sveta konstituirala tudi v drugih dveh delovnih organizacijah.

Zadnja seja DS Elektromehanike

Delavski svet DO Iskra Elektromehanika se je 30. decembra lani sestal na svoji zadnji seji. Delegati so obravnavali in potrdili podaljšanje poroštva za posojilo 3 mio Sfr za firmo Perles, kritje primanjkljaja sredstev za skupno porabo v Skupnih službah Elektromehanike, sprejeli so sistem obveščanja delavcev v kranjski Iskri, skupaj s Pravilnikom o obveščanju delavcev v DO, Temeljno vsebinsko zasnovo glasila „Informacije" in Pravilnik o honoriranju prispevkov v „Informacijah".

Sprejeti akti o obveščanju so osnova za razvoj resničnega samoupravnega obveščanja in s tem temelj za hitrejši in uspešnejši razvoj samoupravnih odnosov in odločanja v kranjski Iskri. Omogočajo absolutno demokratizacijo in podružbljanje obveščanja preko vseh uveljavljenih medijev, ki ju vsakemu delavcu zagotavljata ustava in Zakon o združenem delu. Šele zdaj je mogoče vsakemu delavcu uveljavljati načelo o pravici in dolžnosti obveščati in biti obveščen.

Delegati so na zadnjem zasedanju prejeli tudi kroniko Iskre, ki je izšla ob 35-letnici Iskre. Publikacijo bodo po novem letu prejeli vsi delavci kranjske Iskre, upokojenci in štipendisti. Delavski svet je v znak priznanja odobril denarne nagrade glavnemu uredniku kronike Jakobu Vehovcu, članom uredniškega odbora in ostalim strokovnim sodelavcem, ki so sodelovali pri pripravi in oblikovanju te izredno uspele knjige. Kronika je izšla v 15.000 izvodih.

Delavski svet je sprejel poročilo o uspelih referendumih 24. in 29. 12. 1981. Aleksander Mihev, predsednik KPO Elektromehanike je ob tem zgodovinskem trenutku dejal: „Kolektiv Iskre Elektromehanike je šel v svojem 35-letnem razvoju skozi mnoge preizkušnje in premagal številne probleme. Vedno se je odločal pravilno; tako se je tudi sedaj odločil za reorganizacijo Elektromehanike, da bi se Iskrini programi tudi v prihodnje hitro in uspešno razvijali.

Želim pa, da nova organiziranost ne bi pomenila razhajanja in da bi vsi še naprej čutili pripadnost Iskrini družini. Želim, da bi ljudje v novih delovnih organizacijah ohranili svoje kvalitete, svojo solidarnost, širino in odprtost svetu. Zahvaljujem se za izkazano zaupanje kolegijskemu poslovodnemu organu in mojim sodelavcem. Vsem želim srečno, zadovoljno novo leto in veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Delavski svet je nato razrešil odbor za samoupravno organiziranost, ki je uspešno opravljal svoje naloge, komisije v novih delovnih organizacijah pa bodo delovale še naprej, saj je treba opraviti še veliko dela, preden bodo DO resnično zaživele. Namestnik predsednika DS Vinko Strgar se je v imenu delavskega sveta zahvalil Aleksandru Mihevu za opravljeno delo.

Delavski svet Elektromehanike je tako uspešno zaključil svoje delo še pred iztekom mandata. Njegovo delo je bilo v preteklem letu obremenjeno s težkimi in odločilnimi obravnavami, ki vodijo na novo pot – pot, po kateri bodo naše delovne organizacije v Kranju lahko še hitreje napredovale. A. B.

Novosti v Zakonu o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja

Z razglasitvijo Zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razlikovanja 19. junija 1981 smo dobili predpis, ki predstavlja v bistvu kodeks, saj zajema materijo treh dosedanjih zakonov (Zakona o patentih in tehničnih izboljšavah, Zakona o vzorcih in modelih in Zakona o blagovnih in storitvenih znamkah), ki radikalno menja zlasti pristop do izumov in tehnično-tehnološkega ustvarjanja; s tem v zvezi pa menja seveda tudi kriterije za njihovo izkoriščanje.

Ta zakon, ustava, Zakon o obligacijah, Zakon o dolgoročni proizvodni kooperaciji, poslovnotehničnem sodelovanju . . ., predstavljajo zaključeno celoto in hkrati pomembno osnovo za nastajanje boljših pogojev za razvoj izumiteljstva in raziskovalnega dela t.j. domače tehnologije nasploh.

V tem sestavku se bomo omejili na tiste novosti zakona, za katere menimo, da so bistvenega pomena za našo OZD.

Tudi novi zakon priznava nosilcu patenta izključno pravico proizvodnje; izključno pravico dajati po zavarovanem izumu izdelane predmete v promet pa samo, če se s patentom zavarovani izum v proizvodnji v SFRJ dejansko izkorišča.

Z izkoriščanjem izuma je mišljeno izkoriščanje v proizvodnji take tehnične rešitve, vsebovane v zavarovanem izumu, ki pretežno zadovoljuje potrebe jugoslovanskega trga.

Vsebina omenjene pravice velja analogno tudi za vzorce in modele.

S tem določilom je zakonodajalec jasno poudaril interes družbe, da se zavarovani izumi in znaki razlikovanja tudi dejansko izkoriščajo. Doslej je namreč nosilec patenta že s samo prijavo pridobil izključno pravico proizvodnje kakor tudi prometa, kar mu je omogočalo ustvarjanje tržnega monopola.

Po novem zakonu je veljavnost patenta 7 let od dneva objave patentne prijave, vzorca oz. modela pa 5 let od vložitve prijave; možno pa je zahtevati podaljšanje veljavnosti in sicer patenta za nadaljnjih 7 let, vzorca, oz. model pa za 5 let, vendar zopet le ob pogoju resnega in dejanskega izkoriščanja v proizvodnji v SFRJ tako, da ta proizvodnja pretežno zadovoljuje potrebe jugoslovanskega trga.

Glede na novo vsebino pravice patenta, ki po mnenju zakonodajalca predstavlja prilagoditev patenta našemu družbeno-ekonomskemu sistemu, se je seveda ustrezno spremenil tudi postopek za njeno priznanje.

Kot novost naj omenimo sistem t.i. „odloženega preizkusa", ki ga uporablja veliko tujih držav. Bistvo novega sistema je, da se pravilna prijava objavi po preteku 18 mesecev od dneva njene vložitve; popoln preizkus pogojev za priznanje patenta pa se opravi izključno na zahtevo nosilca ali druge zainteresirane osebe v zakonskem roku 4 let od objave. Če ni bila v omenjenem roku dana zahteva za popoln preizkus, se smatra, da je prijavitelj opustil prijavo. Če pa je bila v zakonskem roku vložena zahteva za popoln preizkus in se ugotovi, da so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji za priznanje patenta, se izda odločba o priznanju pravice v celoti ali deloma. Po 18 mesecih torej prijava preneha biti uradna tajna in njena vsebina postane dostopna vsakomur, kar je posebnega pomena za znastveno raziskovalne organizacije s tem pa za gospodarstvo kot celoto.

Osnovna težnja zakona po čimširšem izkoriščanju tehničnih rešitev, ki naj bi bistveno vplivalo na povečanje produktivnosti dela ter stimuliralo izumiteljsko aktivnost v združenem delu je našla izraza v poglavju o samoupravnem uveljavljanju pravic do izkoriščanja v združenem delu ustvarjenih izumov.

Vsaka OZD ima namreč pravico, da v svoji proizvodnji izkorišča izum zavarovan s patentom na ime druge OZD ali druge družbeno-pravne osebe, če sklene z nosilcem patenta samoupravni sporazum o združenju dela in sredstev, v katerem določi pogoje za izkoriščanje ter delež pri skupnem dohodku, ki obsega povračilo vrednosti dela skupnih sredstev vloženih v izum in nadomestila za gospodarjenje z njim, sorazmerno z doseženimi rezultati gospodarjenja.

OZD, ki želi izkoriščati izum, zavarovan na ime druge OZD mora začeti postopek za sklenitev samoupravnega sporazuma o njegovem izkoriščanju. OZD na ime katere je izum zavarovan, mora v 60 dneh od dneva, ko se je začel postopek za sklenitev samoupravnega sporazuma odgovoriti na pobudo. Če OZD v roku ne odgovori ali odgovori negativno obvesti o tem OZD „pobudnica" družbenega pravobranilca samoupravljanja, regionalno gospodarsko zbornico ter občinsko sindikalno organizacijo sedeža OZD na ime katere je izum zavarovan. Zakon predvideva tudi možnost formiranja arbitraže za reševanje določenih spornih vprašanj.

Če samoupravni sporazum ni sklenjen v 6 mesecih od dneva, ko je bila dana pobuda za njegovo sklenitev, lahko OZD „pobudnica" predlaga sodišču združenega dela, da odloči o pravici do izkoriščanja. Sodišče prizna pravico do izkoriščanja izuma zavarovanega na ime druge organizacije, če spozna, potem, ko si je priskrbelo mnenje republiške gospodarske zbornice v katero je združena OZD nosilka patenta, da tako izkoriščanje

- ne bo omajalo družbeno-ekonomskih interesov nosilke
- lahko prispeva k povečanju dohodka OZD nosilke,
- ne nasprotuje obveznostim iz veljavnih samoupravnih sporazumov in pogodb, ki jih je prej sklenila OZD nosilka patenta in
- ne nasprotuje dobrim poslovnim običajem.

Sodišče s priznanjem pravice do izkoriščanja določi tudi višino plačila za izkoriščanje.

S patentom zavarovanega izuma pa ni mogoče začeti izkoriščati dokler ni sklenjen samoupravni sporazum oz. ne postane pravnomočna odločba sodišča.

OZD, ki namerava izkoriščati izum zavarovan na ime druge OZD, mora obvestiti o začetku, kakor tudi o prenehanju izkoriščanja Zvezni zavod za patente, ki to ustrezno evidentira.

OZD da lahko pobudo za sklenitev samoupravnega sporazuma tudi glede tistih pravic, ki si jih je druga OZD pridobila (ki torej niso neposreden rezultat dela v tej OZD) v izkoriščanju od tretje osebe.

Posebno poglavje zavzemajo tudi v novem zakonu določila o izumih ustvarjenih v združenem delu, ki definirajo pravice in obveznosti, tako delavca kot tudi OZD z namenom, da bi se čim bolj učinkovito zavaroval interes izumiteljev, hkrati pa stimulirale OZD za (pri) pospeševanje izumiteljstva.

ISKRA–AVTOMATIKA

Izgradnja prometnega centra v Ljubljani

V zadnjih dneh lanskega decembra je bil v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo v Stegnah podpisan aneks k pogodbi za izgradnjo sistema avtomatskega vodenja prometa v Ljubljani, katerega sta 1978. leta podpisala predstavnika SIS za gradnjo cest Ljubljana kot investitor in delovne organizacije Iskre Avtomatika kot izvajalec del.

S strani mesta Ljubljane so se manjše slovesnosti udeležili: mgr. Jože Jenko, direktor delovne skupnosti SIS, Anton Matjašič, predsednik izvršilnega odbora SIS, Tone Huč, strokovni sodelavec pri SIS za področje semaforizacije in elektronapeljav za ceste, Ivo Krč, predsednik komiteja za promet in zveze pri mestni skupščini ter Ivo Logar strokovni sodelavec pri omenjenem komiteju. Goste je v imenu Avtomatike sprejel predsednik kolegijskega poslovodnega odbora Stane Preskar s sodelavci.

Sestavni del desetletnega programa izgradnje cestnega omrežja v Ljubljani predstavlja tudi izgradnja semaforskega sistema. Glede na postopen razvoj, gradnjo ljubljanskega cestnega omrežja, se tudi projekt cestne semaforizacije deli v več etap. V celoti je predvidena izgradnja sistema za avtomatsko vodenje prometa, ki prek faznih rešitev posameznih prometnih con vodi do dokončne izgradnje celotnega sistema. Le-ta bo nadziral in koordiniral praktično vsa križišča mesta Ljubljane.

Do sedaj so bili realizirani posamezni deli avtomatskega vodenja prometa na mestnih vpadnicah in s posameznimi križišči, kjer so bile obnovljene, ali na novo vgrajene semaforne naprave z mikroprocesorjem. S tem Iskra postopno vpeljuje mrežno koordinacijo, ki se v končni fazi lahko poveže v celotni sistem. Omenjene mikroprocesorske semaforne naprave omogočajo regulacijo prometa z visoko stopnjo fleksibilnosti pri menjavanju prometnih programov.

Prav tako omogočajo upravljanje prometa na križiščih neodvisno od prometa in po vnaprej postavljenih programih ali odvisno od njegove gostote. Na področju mesta Ljubljane je bilo do sedaj vgrajenih že 36 tovrstnih naprav, zasledimo pa jih tudi v Kranju, Kamniku, Domžalah in v Visokem v SR BIH. V letošnjem letu bo Iskra zgradila predvidoma še nadaljnjih 50 semaforni naprav.

Dolgoročni projekt je tako dosegel fazo, ko je potrebno začeti izgradnjo prometnega centra za avtomatsko vodenje prometa, kar je tudi predmet podpisanega aneksa. Osnovna funkcija centra je, da bo prek računalnika povezoval semaforne naprave in s tem omogočil optimalen pretok prometa s ciljem avtomatskega vodenja. Poenostavljeno prikazano se bodo v centru zbirali prometni podatki, ki jih v določenih točkah cestnega omrežja zbirajo detektorji prometa. Računalnik nato na osnovi zbranih podatkov po posebnem algoritmu izbere za posamezne cone optimalne prometne programe. Poleg tega računalnik kontinuirano izbira podatke o stanju celotnega semafornega sistema (delovanje naprav, izpadi posameznih žarnic in itd.) ter vodi statistiko prometnih obremenitev. Dobljeni podatki tako pomenijo osnovo za morebitne spremembe obstoječih programov, oz. za ročno daljinsko upravljanje iz centra. Nadzorni center bo predvidoma postavljen do konca 1983. leta, medtem ko se bo vzporedno s pričetkom njegove uporabe pripravljal tudi programski paket za avtomatsko vodenje iz centra, ki naj bi bil izdelan do konca 1985. leta. S tem bi bila zaključena zadnja faza izgradnje celotnega sistema.

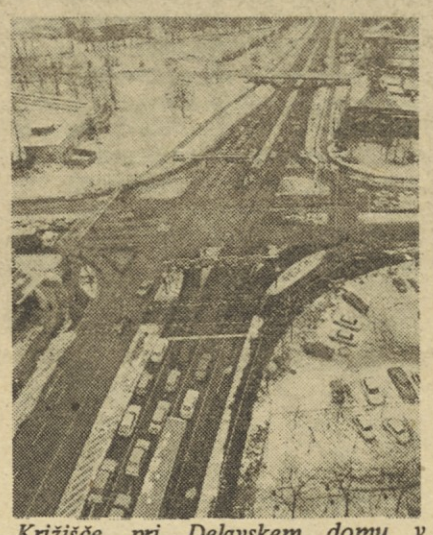

Križišče pri Delavskem domu v Ljubljani.

Dejavnost Iskre Avtomatike na področju semaforizacije ne pomeni samo poslovnega interesa temveč tudi afirmacijo v očeh najširše javnosti. Kot so ob podpisu aneksa poudarili predstavniki SIS in Komiteja, pomeni uspešna rešitev prometnega sistema Ljubljane pomembno referenco in osnovo za uveljavitev tudi v svetu. Načrtovano izvajanje do konca leta 1985 naj bi potrdilo zaupanje v Iskro in sposobnost njenih strokovnjakov. V mestu ocenjujejo, da je z opredelitvijo programa in z že opravljenim delom dana tudi možnost za vključevanje zunanjih znanstvenih institucij in za sodelovanje z našimi prometnimi strokovnjaki.

Za konec morda še to: začetne težave in tudi kritike javnosti na račun regulacije mestnega prometa niso bile odraz tehničnih nezmožnosti sistema. Kajti kot že tolikokrat se je tudi tokrat potrdila praksa, da nove prometne poti zahtevajo sistematično opazovanje, merjenje prometa in ustrezen čas, ki lahko statistično vrednoti dobljene podatke z namenom, da se izdelajo optimalni programi krmiljenja in sinhronizacije semaforih križišč.

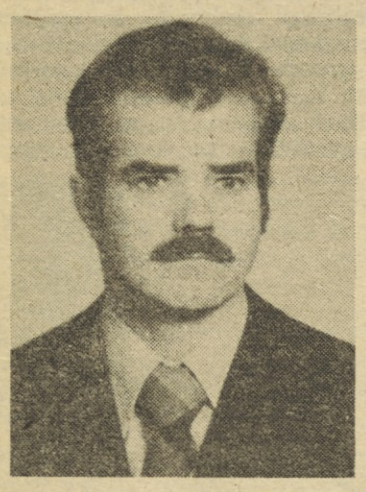

ISKRA–AVTOMATIKA

TONETU HOČEVARJU V SLOVO

Po tihoma smo le upali, da do tega ne bo prišlo. Sedaj, ko vidimo to kar se videti da, šele dojemamo vso kruto resnico. Že sam začetek tvojega konca nas je s svojo nenadnostjo pretresel. Vsak dan si bil ves ta čas predmet mnogih pogovorov. Pripovedovalo se je o tvojem stanju. Kako ne, saj si vmes že poskusil spet delati, pa s hčerko si še prišel na obisk. Vse je do nedavna kazalo, da boš ti zmagal.

Lep nam bo ostal tvoj lik. Bil si dober, miren, predvsem pa delaven tovariš. Samo takega te poznamo. Ko bi še 11 let vzdržal, pa bi nam lahko rekel: „Vseh svojih 40 let dela sem vam dal, kaj bi še radi od mene!?" Ne, ne bomo pozabili tvojega deleža. Vreden si, da se te bomo vseskozi spominjali. Tak kot si bil ti, taki ostanejo za vzgled nam ostalim.

Tone ne morem vseh teh težkih občutkov spraviti v besede. Besed tudi ti nisi maral preveč. Ampak sedaj, ko si tu zadnjič takole obkrožen od svojih dragih, od nas prijateljev sodelavcev in znancev, ko se želimo od tebe spoštljivo posloviti, vedi da nam je zares boleče težko. Po svoji človeški navadi bi radi popravili vse, kar se ti je v življenju krivičnega in slabega storilo. Toda za to ni več časa, zato ti želimo mirno počivaj svoj prerani počitek.

Vsem tvojim dragim pa izrekamo v imenu kolektiva AVN iskreno sožalje.

V TOZD Orodja so v petek, 27. novembra na skromni slovesnosti podelili nagrade in priznanja jubilantom 20-letnega dela v SOZD Iskra: Janiju Novaku, Milanu Novaku in Jožetu Bizjaku. Ob prisotnosti predsednika Delavskega sveta Janeza Makovca, predsednika IO OOS Janka Jelenčiča in sekretarja TOZD Zdenke Petelin, se je jubilantom za njihov delovni prispevek zahvalil direktor TOZD Tone Rauh (na sliki jubilanti s sekretarjem TOZD).

ISKRA – INVEST SERVIS

Nagrade jubilantom dela

V četrtek, 24. decembra so v Invest servisu na slovesni seji DS podelili nagrade jubilantom 30, 20 in 10-letnega dela. Predsednik delavskega sveta Rudi Rozman je jubilantom čestital, direktor Marjan Dvoraček pa je z jedrnatimi besedami obrnil pogled v čas pred desetletji. Orisal je tudi lansko gospodarjenje in nanizal nekaj načrtov za letos.

Ob 30-letnem jubileju dela sta dobila priznanja Marija Bernik in Franc Hutter. Za 20 let Ljudmila Rajačić, Alojz Kumer in Majda Ritonja. Za 10 let pa Henrik Marolt, Ignac Kos, Darja Zahradnik, Jože Grm, Jože Brencelj, Franc Marn in Nikolaj Oman.

Nekatere jubilante smo povprašali, kako gledajo na prehojeno pot v Iskri.

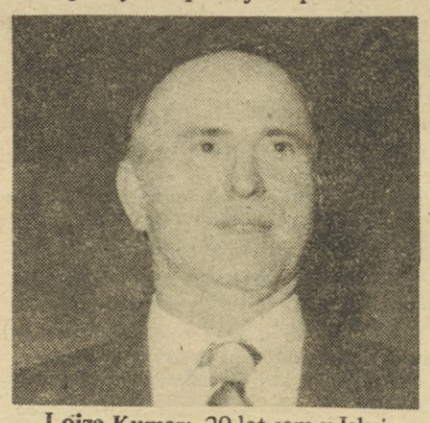

Lojze Kumer: 20 let sem v Iskri. glavnem sem ves čas šofer. Zdaj vozim osebni avtomobil, v začetku pa sem imel kombi in je bilo treba tudi krepko pljuniti v roke, ko smo nakladali. Tako sem si enkrat celo poškodoval hrbtenico.

Šofer na cesti pa doživi marsikaj. Pred leti v Srbiji na Tresi babi na primer, smo med dežjem ostali na čisto zaledeneli cesti na hribu. Po spuščenih gumah smo prilezli v dolino.

Ljudmila Rajačič: V 20 letih, kar sem v Iskri sem delala marsikaj. Začela sem v PSO (Prodajno servisni organizaciji) na Linhartovi. Najprej sem delala v kadrovski službi. Nato pa sem kar ostala „v hiši". Mislim, da mi je v spominu najbolj ostala gigantska rast Iskre. Kdo bi pred 20 leti mogel misliti, da bo nastala tako velika firma s svetovnim nivojem elektronike? Vse je šlo hitro in strmo navzgor. Človek je gotovo vesel, da pripada tako veliki in renomirani družini kot je Iskra.

Franc Hutter, 30 let: Začel sem v obratovnem knjigovodstvu. Zadnjih 15 let pa sem delal v počitniški dejavnosti. Lepo, pa tudi včasih nehvaležno delo je bilo to. Dugi otok sem spremljal od začetkov. Kar škoda se mi zdi, da smo počitniško dejavnost takole „razparcelirali" po delovnih organizacijah. Mislim, da je bilo prej le nekoliko bolje, saj je bilo vse naše, Iskrino.

Marija Bernik: 30 let mi je hitro minilo v Iskri, oz. IEV, kjer sem začela in z njim prišla v Iskro. Lepi, čeprav trdi časi so bili takrat, ko smo delali v pionirskih razmerah. Opravljali smo vsa mogoča dela. Na Pržanu smo gradili tovarno in delali tudi udarniško. Pa so bili to kljub vsemu najlepši časi. To so bili časi navdušenja, entuziazma in seveda – naše mladosti.

Majda Ritonja: Skoraj vseh 20 let v Iskri delam v kadrovski službi. Veste, to je res zanimivo delo, saj srečuješ vedno nove in drugačne ljudi. Tako sem tudi lahko spremljala rast Iskre. Dosegli smo ogromen napredek na področju izobraževanja in s tem seveda tudi v rasti kadrovske strukture. Vse več izobraženih in usposobljenih ljudi je prihajalo in ni čudno, da je Iskra ena najbolje kadrovsko zasedenih firm v Jugoslaviji.

Poleg naših tovarn in družbenega standarda smo sodelavcem zagotovili tudi več osebnega standarda. Saj so mnogi ob pomoči delovnega kolektiva prišli do stanovanj, do hiš, tudi osebni dohodki so sorazmerno rastli in tudi standard na delovnem mestu je primeren našim možnostim. Vesela sem vsega tega napredka.

FY

Zakon šteje, da je izum ustvarjeni v OZD, če je prišlo do njega pri delu z družbenimi sredstvi v zvezi z izumiteljevim delom v OZD ali pri delu opravljenem po nalogu OZD ali na podlagi pogodbe, sklenjene med OZD in izumiteljem ali v 6 mesecih od dneva, ko je izumitelju prenehalo delovno razmerje v OZD, izum pa se nanaša na dejavnost te OZD. Izumitelj mora o izumu nemudoma pismeno obvestiti OZD v kateri je izum nastal in mu priložiti natančen opis izuma, s podatki o tem ali je bil izum ustvarjen na pobudo delavca ali v okviru izvrševanja delovnih nalog ter podatke o delavcih oz. njihovih prispevkih, ki so z izumiteljem sodelovali. Če izumitelj ne more sam izdelati opisa izuma, mu mora zagotoviti strokovno pomoč OZD. OZD mora v 60 dneh od prejema obvestila pismeno obvestiti avtorja, ali bo vložila patentno prijavo oz. ali jo bo vložila kakšna druga OZD.

Če OZD v omenjenem roku ne odgovori ali če obvesti izumitelja, da niti sama niti druga OZD ne bo vložila prijave, ima izumitelj pravico, da sam vloži patentno prijavo, v kateri pa mora navesti, da je izum ustvarjen v OZD. V takem primeru, ko je izum ustvarjen v združenem delu, zavarovan pa na ime izumitelja, ga lahko izkoriščajo vse OZD, vendar pa proti obveznemu plačilu, ki mora biti v sorazmerju s povečanjem dohodka, ali zmanjšanju stroškov, oz. izgub v OZD. Če se OZD in izumitelj ne sporazumeta o plačilu, odloči o sporu pristojno sodišče.

S tem določilom je omogočeno delavcu, ki je prišel do izuma z družbenimi sredstvi v eni OZD, da uveljavlja svojo pravico do posebnega plačila v tisti OZD, ki bo izum dejansko izkoriščala.

Tudi v primeru, da se v OZD ustvarjeni s patentom zavarovani izum ne izkorišča ima izumitelj pravico do posebne nagrade za prispevek k splošnemu tehnološkemu napredku, prav tako ima izumitelj pravico do posebne nagrade tudi v primeru, ko gre za izum ustvarjen v OZD, ki se izkorišča, njegovega vpliva na povečanje dohodka pa ni mogoče neposredno izraziti, ker prispeva k izboljšanju delovnih in naravnih pogojev, varstvu ljudi itd.

Določila, ki se nanašajo na izume ustvarjene OZD se smiselno uporabljajo tudi na vzorce in modele ustvarjene v OZD.

Tehnična izboljšava je z novim zakonom podrobneje obdelana z namenom dati avtorju tehnične izboljšave, boljše pravno varstvo zlasti v zvezi z njegovo pravico do posebnega plačila, ko OZD njegovo izboljšavo izkorišča. Za tehnično izboljšavo, ki se zavaruje pod pogoji in na način določen s samoupravnim splošnim aktom se šteje vsaka racionalizacija dela, ki nastane z uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov v vseh fazah delovnega procesa s katero se dosega povečanje dohodka OZD, produktivnost dela, izboljšanje kakovosti, prihranek materiala, prihranek energije, izboljšanje varstva pri delu itd.

Za tehnično izboljšavo se ne šteje rutinska uporaba znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov v delovnem procesu. Avtor tehnične izboljšave mora o njej pismeno obvestiti OZD v kateri dela in v kateri je bila ustvarjena ter priložiti opis, podatke in risbe, ki so potrebne za nujno razumevanje.

OZD mora nemudoma pismeno potrditi avtorju prejem obvestila o tehnični izboljšavi. Tehnično izboljšavo mora OZD preizkusiti v 3 mesecih in pismeno obvestiti avtorja ali sprejme njegov predlog.

Če se OZD izjavi, da ne sprejme predloga tehnične izboljšave jo ima avtor pravico predlagati drugi OZD, ki jo mora obravnavati enako kot „matična" OZD. V kolikor jo ta sprejme sklene z avtorjem pogodbo, vendar pa modalitete izplačila ne smejo biti za avtorja manj ugodne od tistih, ki so določene v samoupravnem sporazumu „matične" OZD. Če pa se „matična" OZD odloči, da sprejme predlog tehnične izboljšave, pa je v 1 letu ne začne uporabljati, mora takoj po preteku tega roka pismeno obvestiti regionalno gospodarsko zbornico v katero je združena, ki to izboljšavo evidentira; hkrati pridobijo pravico uporabe tehnične izboljšave vse OZD v državi proti obveznemu plačilu avtorja. Vse tiste OZD, ki izboljšavo izkoriščajo morajo o tem obvestiti regionalno gospodarsko zbornico pri kateri je izboljšava evidentirana ter skleniti samoupravni sporazum v katerem določijo način in pogoje, ter osnove in merila za določitev višine, načina in pogojev za izplačilo plačila za uporabo z „matično" OZD.

Avtorju tehnične izboljšave gre posebno plačilo za njeno uporabo odvisno od tega, koliko prispeva k povečanju dohodka ali zmanjšanju stroškov oz. izgub v OZD, ki jo uporablja. To plačilo mu gre za čas njene uporabe, največ pa za 5 let od začetka uporabe.

Na področju znamk določa novi zakon obveznost njene uporabe. V primeru, da nosilec ne uporablja znamke brez upravičenega razloga za označevanje svojih proizvodov več kot 3 leta od dneva vpisa v register oz. od dneva, ko je bila znamka zadnjič uporabljena se sme znamka razveljaviti na zahtevo zainteresirane osebe. Na ta način naj bi se preprečila uporaba baražnih znamk, ki drugim organizacijam otežkočajo iskanje novih znakov primernih za registracijo.

Zakon tudi zahteva, da se pravica uporabe znamke lahko pridobi le hkrati s pridobitvijo tehnologije, ki zagotavlja enako kvaliteto blaga razen, če pridobitelj licence znamke že razpolaga s tako tehnologijo. S tem se naj bi zavaroval potrošnik, ki pod isto znamko pričakuje blago oz. usluge enake kvalitete. Poleg tega zahteva zakon, da OZD, ki si je pridobila pravico uporabljati tujo znamko, mora hkrati s to znamko uporabljati svojo znamko, registrirano v SFRJ in sicer na enako viden način. Na ta način naj bi se na eni strani pospešila afirmacija domačih znamk, na drugi strani pa ublažila odvisnost OZD od tujih oseb.

V tej zvezi se moramo dotakniti še določil, ki obravnavajo licenčno pogodbo patenta oz. vzorcev in modelov.

Da bi se omogočila dosledna uporaba principa svobodnega združevanja dela in sredstev v zvezi z uporabo tehnologije v OZD, ne glede na to ali je ta tehnologija ustvarjena v OZD ali je pridobljena od druge tuje osebe določa zakon, da ni mogoče predvideti pravice dajalca licence, da isto licenco odstopi še drugi OZD na teritoriju SFRJ. Ker pa je s pogodbo pridobljena pravica postala sredstvo v družbeni lasti, pa se na drugi strani z licenčno pogodbo ne more omejiti pravica pridobitelja licence, da jo izkorišča na podlagi svobodnega združevanja dela in sredstev v drugi OZD, pri čemer pa pripada dajalcu licenc poleg pravice do nadomestila iz pogodbe še pravica do nadomestila v sorazmerju s povečanim obsegom izkoriščanja zavarovanega izuma, vzorca ali modela.

Nazadnje naj opozorimo, da zakon nalaga OZD obvezo, da v roku 1 leta od dneva, ki je določen za pričetek uporabe zakona, da uredijo v samoupravnem sporazumu o združitvi dela delavcev v TOZD, DO ali OSZD, oz. v drugem splošnem aktu medsebojna razmerja v zvezi s spodbujanjem, organiziranjem in financiranjem raziskovalnega dela pri ustvarjanju izumov ter v zvezi z varstvom in izkoriščanjem izumov, ki so rezultat tega dela. Prav tako mora OZD urediti s samoupravnim splošnim aktom postopek v zvezi z obravnavanjem obvestila o izumu, ter osnove in merila za ugotavljanje prispevka izuma k povečanju dohodka, višino, in pogoje za določitev in izplačilo plačila, oz. nagrade in druga vprašanja v zvezi z izumom ustvarjenim v združenem delu kar velja enako tudi za tehnične izboljšave.

Samoupravni sporazum ureja tudi postopek za preveritev utemeljenosti predloga za rešitev določenega tehničnega problema, tudi za osebo, ki ne združuje dela v okviru te OZD, če se predlog nanaša na dejavnost te OZD.

Samo Cejan

IEZE – TOZD ELEKTROLITI MOKRONOG

Na Iskro se je mogoče vselej zanesti

V mokronoških Elektrolitih je bilo leto 1981 težavno. Zaradi pomanjkanja repromateriala so delali komaj z okrog 60 % zmogljivosti. Delali pa so le tisto, za kar je bil material in ne tistega, kar bi se splačalo in kar bi radi kupci. Zato je bilo premeščanje, menjavanja delovnih mest in zamenjav serij celo kopico.

Ob tem so seveda delavci zelo občutili pritisk, tempo in tudi mirovanje. Še huje je bilo to, da so pogostokrat stali visokoproduktivni avtomatski stroji. In kako to vprašanje rešujejo? Iskra kaj pomaga? Ta vprašanja smo zastavili trem sodelavkam v mokronoški Iskri.

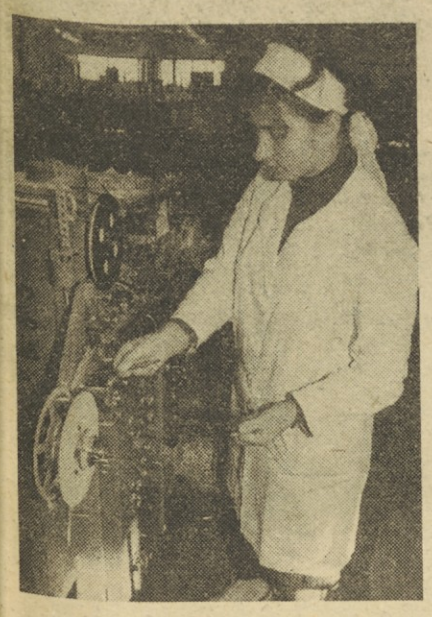

KAROLINA DOLENŠEK: Gotovo se človek počuti negotovega, ko vidi, da živimo z materialom iz rok v usta. Vendar mislim, da do najhujšega, da bi morali proizvodnjo ustaviti, ne bo prišlo. Saj imamo sposobne poslovodne in tehnične ljudi, ki so doslej kar uspešno krmarili skozi pomanjkanje domačega in uvoženega materiala. Vselej so izbrskali toliko in takrat, da se delo ni ustavilo. Prijetno pa to ni.

Mislim pa, da nas tudi delovna organizacija IEZE in tudi celotna Iskra ne bosta pustili na cedilu. Saj ravno zdaj, ko smo v tako veliki stiski, lahko pokažeta, kaj pomeni biti v veliki Iskrini družini.

LOJZKA OBER: Kljub precejšnjim težavam, smo prebili leto 1981 kar uspešno. Mislim, da imamo sposobno tehnično vodstvo, ki uspeva sproti najti rešitve in izbrska toliko, da lahko delamo. Tako mislim, da tudi leta 82 ne bomo ostali praznih rok. Sicer pa je za nami Iskra in IEZE, kar gotovo ni majhna reč. Tako velika firma ima vedno še nekaj manevrskega prostora in strokovne ljudi, ki znajo poiskati material, delo in tudi denar.

Pepca Zupančič.

Lojzka Ober.

PEPCA ZUPANČIČ: Kakšne panike ni in mislim, da je tudi ne more biti, saj smo sproti seznanjeni s položajem v skladiščih reprodukcijskega materiala. Vemo, da so včasih malone prazna, vendar doslej nam je še vselej uspelo prebroditi težave, zato mislim, da se tudi letos delo ne bo ustavilo.

Gotovo pa je takale negotovost neprijetna, saj bi človek delal z več korajže, če bi vedeli, da gre vse po načrtih, ki smo jih sprejeli v začetku leta. Tako pa je polno pogovorov in dogovorov, ki se začnejo s tem presnetim „če".

Sicer pa smo v Iskri navajeni tudi trdih časov in še vedno nam je uspelo z lastnimi močmi in ob podpori vse Iskre najti najboljše rešitve. Seveda, pa ob tem tudi pljunemo v roke, navsezadnje smo zato tu.

KF

TOZD ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Usmerjeno izobraževanje in TOZD

Konec preteklega meseca so na delavskem svetu Tovarne elektromotorjev v Železnikih potrdili prve instruktorje, ki bodo skrbeli za uspešno vključevanje dijakov srednjega usmerjenega izobraževanja v proizvodno delo.

To je dejansko „opredmetenje" dolžnosti združenega dela – v tem primeru Tovarne elektromotorjev – do novosti, ki izvirajo iz srednjega usmerjenega izobraževanja. Instruktorji bodo imeli „glavno besedo" pri izvajanju novega učnega predmeta – proizvodnega dela.

Že v letošnjem letu, ki je prvi letnik usmerjenega izobraževanja, se torej pričenja obdobje mnogo tesnejše povezanosti med šolo in združenim delom. V začetku prihodnjega leta, februarja, bo med člane kolektiva Tovarne elektromotorjev stopilo 34 srednješolcev iz Škofje Loke in Kranja. Pri delu v proizvodnji bodo imeli povsem enake pogoje, kot redno zaposleni delavci. Imeli bodo torej enako plačilo za enako delo, temeljna organizacija jim bo povrnila stroške prevoza na delo, enake pogoje bodo imeli tudi v obratu družbene prehrane. V TOZD menijo, da je takšen status praktikantov sam razumljiv po sebi, saj bo imela korist od njihovega dela tudi tovarna!

Končno pa tudi delež dijakov ne bo prav skromen. Že v drugem letniku usmerjenega izobraževanja se bo namreč v proizvodnih prostorih zvrstilo kar 120 dijakov v dveh izmenah (spomladanski in jesenski). Prav instruktorji pa bodo odgovorni za uspešnost njihovega vključevanja v delo in seveda za rezultate njihovega dela.

Stane Fleischman

TOZD TV PRŽAN

Preobrazba v letu 1982

V prejšnji številki glasila smo obljubili nekaj več besed o politiki gospodarjenja Tovarne TV sprejemnikov v prihodnjem letu. Kolektiv, ki še danes velja za pretežno uvozno usmerjenega, namerava že v prihodnjem letu pretrgati s prakso in doseči ali celo preseči usklajeno devizno bilanco.

Taka sprememba pa seveda čez noč ni izvedljiva. Pojasniti moramo, da so se za tako gospodarsko sliko tovarne na Pržanu odločali že nekaj let, da so se na zaostrene gospodarske pogoje, ki zdaj veljajo za celotno slovensko gospodarstvo, dolgoročno pripravljali.

Temeljite priprave na notranjo „industrijsko revolucijo" tečejo že dve leti. Lotili so se intenzivnega preoblikovanja obstoječih izdelkov, pričeli so snovati vrsto novih, cilj pa je bil: ustvariti izdelke, ki jih bo moč prodajati v inozemstvo, za konvertibilne devize. Hkrati so pospešeno iskali domače materiale, ki bi lahko nadomestili uvožene, navezali so stike z vrsto kooperantov. Ti so prevzeli delo, ki ga je bilo treba prej plačevati v devizah. Pričeli pa so tudi pometati pred lastnim pragom: odločili so se, da bodo zmanjšali stroške proizvodnje kjerkoli bo to možno, racionalizacija je poleg povečane skrbi za kvaliteto postala cilj večine prizadevanj.

V letu 1982 bodo po sedanjih prizadevanjih – številke pa še niso dokončne – izvozili za 6,2 milijona dolarjev, uvozili pa le za 4,2 milijona dolarjev. Tak dosežek bo možen tudi na račun prodajanja znanja in tehnologije, ne samo izdelkov.

Kljub tolikšnemu povečanju izvoza pa niso v skrbeh za dohodek. Na podlagi uspešnih razvojno konstrukcijskih prizadevanj v preusmeritev proizvodnje se bodo lahko preusmerili v dohodkovno zanimivejšo. Ob tem računajo le na trdno upanje, da cene repromaterialov ne bodo naraščale brez vsakršne povezave s cenami končnih izdelkov, ob upoštevanju spoznanja, da je največ rezerve prav doma, v zmanjševanju stroškov.

Močnemu pospeševanju prodaje na tuje pa lahko ob rob pripišemo, da niso pozabili na domačega kupca. Menijo, da bodo lahko izdelali dovolj TV sprejemnikov in ostalih izdelkov, da domači kupci ne bodo oškodovani. To pa je ob dejstvu, da so TV aparati, iz Pržana izdelki, ki jih brez težav prodajajo tudi na tako zahtevno tržišče kot je Velika Britanija, vsekakor pohvalna odločitev.

SF

Miri Rozman v slovo

Ko smo se tistega usodnega jutra zbrali na delovnih mestih smo onemeli ob misli, da te ni več med nami.

Čeprav smo vedeli za tvojo težko bolezen, smo na tihem upali, da jo boš zaradi izredne volje do življenja premagala in se vedra in vesela, kot si bila, vrnila med nas.

Toda tvoj sedež je ostal prazen, odšla si še polna življenjskega zanosa in moči. Kruta usoda te je mnogo prezgodaj iztrgala tvojemu sinčku, možu, domačim in nam sodelavcem, ki bomo še dolgo pogrešali tvojo vedrino, polno optimizma in veselja do življenja.

Tako kot si bila, te bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Sodelavci iz Iskre Commerce

PRILOGA K ISKRI ● PRILOGA K ISKRI ● PRILOGA K ISKRI ● PRILOGA K ISKRI

PRILOGA I

RAZDELILNIK OBVEZNOSTI POSAMEZNIH PODPISNIC IZ AMORTIZACIJE OZ. PS ZA OBDOBJE 1982-1987 (člen 8)

DO	Korigir. dohodek	Struktura	1982	1983	1984	1985	1986	1987	Skupaj
Elektromehanika	2.288.835	38,60	52.201	52.201	52.201	52.201	52.201	26.101	287.106
Elektrooptika	80.762	1,36	1.839	1.839	1.839	1.839	1.839	920	10.115
Elektrozveze	258.642	4,36	5.896	5.896	5.896	5.896	5.896	2.948	32.428
Elementi	541.251	9,12	12.334	12.334	12.344	12.334	12.334	6.167	67.837
Baterije	91.779	1,55	2.096	2.096	2.096	2.096	2.096	1.048	11.528
Kondenzatorji	205.288	3,46	4.679	4.679	4.679	4.679	4.679	2.340	25.735
Široka potrošnja	555.246	9,36	12.658	12.658	12.658	12.658	12.658	6.329	69.619
Avtomatika	906.406	15,28	20.664	20.664	20.664	20.664	20.664	10.332	113.652
Avtoelektrika	472.255	7,96	10.765	10.765	10.765	10.765	10.765	5.382	59.207
Iskra Commerce	531.118	8,95	12.104	12.104	12.104	12.104	12.104	6.051	66.571
Skupaj	5.931.582	100,00	135.236	135.236	135.236	135.236	135.236	67.618	743.798

Opomba: Obveznosti so izračunane v US $ na osnovi 5. člena brez izvozne stimulacije.

PRILOGA II

RAZDELILNIK OBVEZNOSTI POSAMEZNIH PODPISNIC IZ DOHODKA ZA OBDOBJE 1982-1987 (člen 8)

DO	Korigir. dohodek	Struktura	1982	1983	1984	1985	1986	1987	Skupaj
Elektromehanika	2.288.835	38,60	38.201,05	30.923,71	23.716,16	16.369,03	9.091,69	1.814,35	120.115,99
Elektrooptika	80.762	1,36	1.345,94	1.089,54	835,60	576,73	320,33	63,93	4.232,07
Elektrozveze	258.642	4,36	4.314,94	3.492,94	2.678,82	1.848,94	1.026,94	204,94	13.567,52
Elementi	541.251	9,12	9.025,74	7.306,33	5.603,40	3.867,50	2.148,09	428,68	28.379,74
Baterije	91.779	1,55	1.533,98	1.241,76	952,33	657,31	365,08	72,86	4.823,32
Kondenzatorji	205.288	3,46	3.424,24	2.771,92	2.125,85	1.467,28	814,95	162,63	10.766,87
Široka potrošnja	555.246	9,36	9.263,26	7.498,60	5.750,86	3.969,28	2.204,62	439,96	29.126,58
Avtomatika	906.406	15,28	15.122,07	12.241,30	9.388,16	6.479,76	3.598,99	718,22	47.548,50
Avtoelektrika	472.255	7,96	7.877,73	6.377,01	4.890,69	3.375,58	1.874,87	374,15	24.770,03
Iskra Commerce	531.118	8,95	8.857,50	7.170,13	5.498,95	3.795,41	2.108,04	420,67	27.850,70
Skupaj	5.931.582	100,00	98.966,45	80.113,24	61.440,82	42.406,82	23.553,60	4.700,39	311.181,32

Opomba: Obveznosti so izračunane v US $ na osnovi 5. člena brez izvozne stimulacije.

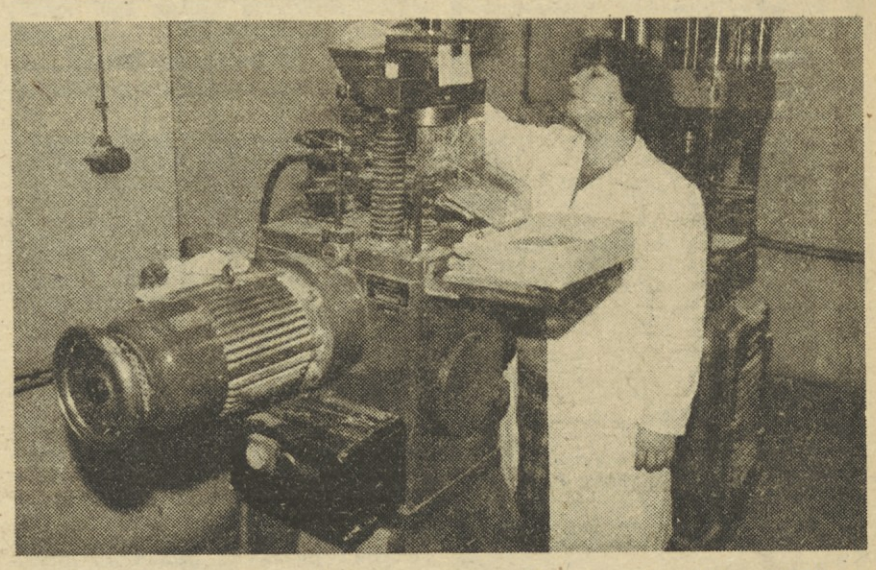

Potenciometri in hibridi iz Šentjerneja imajo del svoje proizvodnje v Ljubljani. Delajo keramične polizdelke, zlasti tiste, ki so najzahtevnejši. Jana Bušičeva je bila ravno pri stroju. Povedala nam je, da je njihovo delo kar pestro, saj zlasti za hibride osvajajo vse več novih izdelkov in vsi seveda zahtevajo tudi nove keramične polizdelke.

ELEKTROZVEZE – TOZD AIN

Meritev enakosti antenskih kanalov Iskra Data 1680

Danes obstaja na tržišču že vrsta namiznih računalnikov s katerimi je mogoče na enostaven način upravljati merilne instrumente. Pred vsemi je to spoznala firma HewlettPackard in razvila instrumente, katere je mogoče na enostaven način priključiti na podatkovno vodilo in jih upravljati z računalnikom. To pa pomeni avtomatizirati meritev ali zamenjati z računalnikom merilca v meritvi. S tem se izključi napaka še tako vestnega merilca in odpre možnost merjenja velike množice meritev. Ukazi, potrebni za komuniciranja z merilnimi instrumenti, so zelo preprosti. Vpisani so v ROM in so del programskega jezika.

Danes je namizni računalnik v pravem pomenu besede „Friendly computer". Izpopolnjen je do te meje, da z njim lahko dela tudi tisti, katerega osnovna dejavnost ni računalništvo. Meritev je možno voditi tudi s katerim koli računalnikom. To je lahko računalnik na eni plošči (Single board computer) ali razvojni sistem, le da ima možnost komuniciranja z okolico. Programe za komuniciranje in samo vodenje meritve je potrebno vpisati v EPROM. Danes je možno takšen sistem kupiti na domačem tržišču. ISKRA DATA 1680 zadovoljuje te zahteve. Z omenjenim sistemom smo izmerili enakost antenskih kanalov.

2. Opis meritve

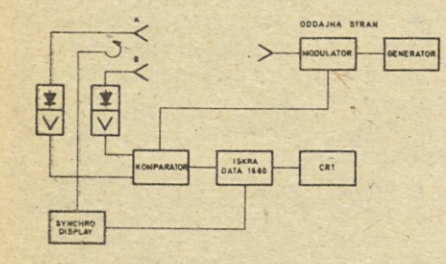

Slika 1

Slika 1 prikazuje meritev enakosti antenskih kanalov. Sprejemni anteni se vrtita na vrtiljaku v smeri urinega kazalca. Anteni sprejemata moduliran RF signal iz oddajne antene. V trenutku, ko sta signala na izhodu kanala A in B enaka, komparator preskoči iz logične 1 v logično o. Računalnik detektira prehod stanja, zamrzne Synchro Display in prebere kot. Izmerjeni kot odšteje od teoretičnega in razliko prikaže na prikazovalniku (CRT).

3. Opis razvojnega sistema ISKRA DATA 1680 in periferij.

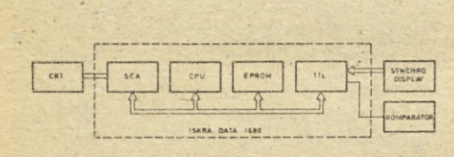

Slika 2

Na sliki 2 so prikazane povezave med ISKRA DATA 1680 (1) in periferijami. SCA plošča je serijski vmesnik med računalnikom in prikazovalnikom. CPU plošča z mikroprocesorjem (6800) upravlja celoten sistem. V EPROM plošči je vpisan program. TTL plošča je paralelni vmesnik med računalnikom in Synchro Display-em (2). Synchro Display prikazuje trenutno vrednost položaja anten A in B glede na referenčno vrednost. Digitalni izhod je povezan preko paralelnega vmesnika z računalnikom. Podatki o kotu so štirimestni v BCD formatu. Paralelni vmesnik je treba preurediti tako, da računalnik prebere vse štiri vrednosti o kotu z eno instrukcijo. Računalnik bere podatke preko PIA-e (6820), katera je osnovni element vmesnika. Za branje 16 podatkov z eno instrukcijo je potrebno povezati Register Select o ter Register Select o z naslovno linijo 1 (3). S tem dosežemo, da sta podatkovna registra A in B na sosednjih naslovih PIA-e. Podatke beremo iz omenjenih registrov z LDX instrukcijo. Preko kontrolne linije CB2 detektiramo prehod komparatorja. Slika 3 prikazuje komparator.

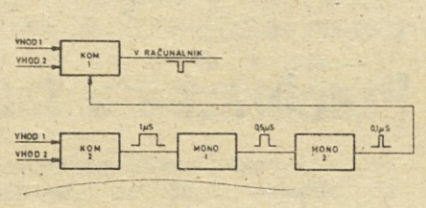

Slika 3

S komparatorjem primerjamo modularna (1KHz, 1 us) vhodna signala A in B. Vhod 1 komparatorja 1 je priključen na antenski kanal A z manjšo izhodno napetostjo. Vhod 2 istega komparatorja pa z antenskim kanalom B z večjo izhodno napetostjo.

Pri vrtenju antenskega sistema v smeri urinega kazalca se signal kanala A povečuje, signal kanala B pa zmanjšuje. V trenutku, ko sta signala obeh kanalov enaka, komparator preskoči iz 1 v o. S komparatorjem 2 omogočimo, da komparator 1 primerja signala A in B le takrat, kadar sta na vhodu obeh anten signala od oddajnika. Zaradi FR motenj, bi komparator 1 spoznal vhodna signala A in B kot enaka, preden bi v resnici bila. Zato je komparator 2 sinhroniziran z impulzi oddajnika. Monostabilni celici 1 in 2 generirata zakasnjen impulz dolžine o. 1 us za komparator 1. Tako komparator 1 primerja signala A in B v področju, kjer sta sprejeta impulza najbolj regularna.

3. Opis programa.

Na sliki 4 je prikazan diagram poteka. Sistem najprej inicializiramo. Nato čakamo enakost kanalov A in B. Ko sta kanala A in B enaka, zamrznemo Synchro Display, brišemo Flag kontrolnega registra in preberemo vrednost kota. Kot odštejemo od teoretičnega in izpišemo razliko na prikazovalniku.

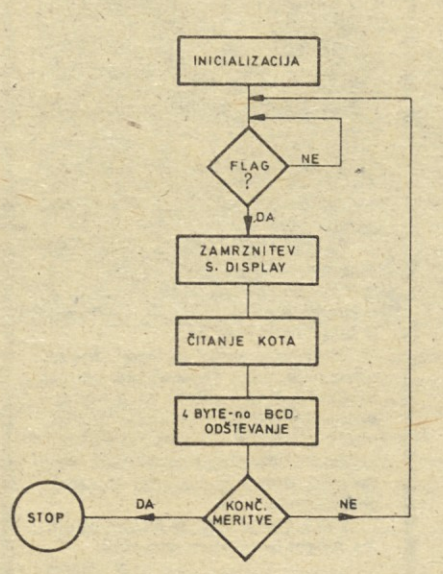

Slika 4

4. Rezultati meritev

	MERJENO	
	Z RAČ (°)	ROČNO (°)
1	1.3	1.37
2	1.3	1.59
3	1.3	1.49
4	1.3	1.41
5	1.3	1.59
6	1.3	1.44
7	1.3	1.63
8	1.3	1.48
9	1.3	1.62
10	1.3	1.36

Tabela 1

V tabeli 1 so podani rezultati desetih merjenj z računalnikom in ročno.

Rezultati meritev, merjeni z računalnikom so bili veliko bolj ponovljivi, kot rezultati merjeni ročno. Ročna meritev je potekala s primerjanjem kanalov A in B na dvokanalnem osciloskopu. Pri enakosti smo vrtiljak, ki je vrtel anteni A in B, ročno ustavili in prebrali kot na Synchro Displayu. Še tako vestno odčitavanje kotov je dalo le do 0.3 stopinje enake rezultate. Omeniti je treba, da je bilo potrebno dostikrat vrtiljak (Moment 1380 kpm) vračati nazaj in naprej, dokler kanala A in B nista bila enaka. Meritev je zato potekala mnogo počasneje.

5. Zaključek

Meritev razvojnim sistemom je pokazala, da so rezultati veliko bolj ponovljivi in da meritev poteka veliko hitreje, zaradi večje ponovljivosti je zaupanje v izmerjeni rezultat tudi toliko večje. Pokazali smo uporabnost sistema ISKRA DATA 1680 za vodenje meritev. Pokazali tudi, da je mogoče na dovolj enostaven način uporabljati standardne plošče razvojnega sistema za vmesnike z instrumenti.

Reference:
(1) Priročnik, Aparaturna oprema laboratorijskega mikroračunalniškega sistema Iskra Data 1680-10, Iskra
(2) Instruction Manual, Digital Synchro Display Model 1842/43, Scientific Atlanta
(3) M6800 Application Manual, Motorola

Tomislav Žbontar
Željko Frankovič
Robert Leško
Feliks Vidmar

Zvonetu Capku v slovo

Dragi Zvone, oprosti, če ne moremo izraziti vsega tistega – presunjenega, globokega, najplemenitejšega – kar čutimo v teh trenutkih.

Težko nam je, ker se je že v 29-letu tako nenadoma – zaradi prometne nesreče v zgodnjih urah novega leta – toliko prezgodaj končalo tvoje življenje.

Kot tehnik si prišel pred šestimi leti v naš mali kolektiv, ob delu si končal I. stopnjo in že nadaljeval II. stopnjo strojne fakultete. Postal si vodja konstrukcije in se razdajal pri delu tako kot neutruden vodja, kot nedosegljiv konstrukter in kot izjemen človek. Zato boš, dragi Zvone, ostal v naših srcih, v naših spominih. Ne, ne boš odšel, saj si nas z zgledom zadolžil, da Ti sledimo in se Ti tem vsaj skromno oddolžimo.

Zakaj si moral oditi v času, ko si toliko načrtoval v osebnem življenju in na delovnem mestu? Kot da si nam hotel prenesti vse Tvoje misli, toliko smo se zadnji delovni dan lani še dogovarjali . . .

Dragi Zvone, bil si nam delovni tovariš, bil si nam prijatelj in še marsikaj – ostal nam boš vse to in dosti več.

Sodelavci TOZD
Antene in navigacija

AVTOELEKTRIKA

Prisrčno srečanje upokojencev

Nekaj čez sto upokojencev novogoriške Iskre Avtoelektrike (iz TOZD in DSSS s sedežem v Šempetru) je zadnji lanski petek obiskala ta delovni kolektiv. Srečanje, ki ga je pripravila Konferenca osnovnih organizacij sindikata je bilo prisrčno. Nekdanji sodelavci, ki so s svojim vestnim in ustvarjalnim delom veliko pripomogli, da se je razvila ta DO v enega največjih kolektivov na Goriškem, so najprej obiskali prostore, kjer so nekoč sami delali in se za kratek čas pomudili ter pokramljali z znanci – nekdanjimi sodelavci. Mnogi so se čudili novostim, ki jih takrat, ko so oni delali, še ni bilo, zato je trajal obisk delovnih prostorov kar nekoliko predolgo.

Vendar ni bilo nič zamujenega, saj so se vsi pravočasno vrnili v praznično okrašeno delavsko restavracijo, kjer jim je zaželel prisrčno dobrodošlico predsednik konference OOS Drago Novak, v imenu vodstva DO pa jih je pozdravil pomočnik glavnega direktorja Ludvik Jelinčič.

Ob kozarčku vina se je nato razvil živahen razgovor prepleten z lepimi spomini na njihovo delo.

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

Mladi marljivo delajo

Mladi v šentjernejški Iskri so bili vedno znani po svoji delavnosti. Predvsem se uspešno vključujejo v vse oblike dela v krajevni skupnosti. Tako smo prosili predsednika osnovne organizacije ZSMS TOZD Upori Osmana Halilovića za kratek pogovor o delu in načrtih njihove organizacije.

Že lani jeseni in pozimi se je delo mladih v Uporih zelo razmahnilo. Predvsem so pomagali pri organizaciji proslav, na terenu so se vključili v delo kulturne skupine in tudi športno delo je bilo zelo razgibano.

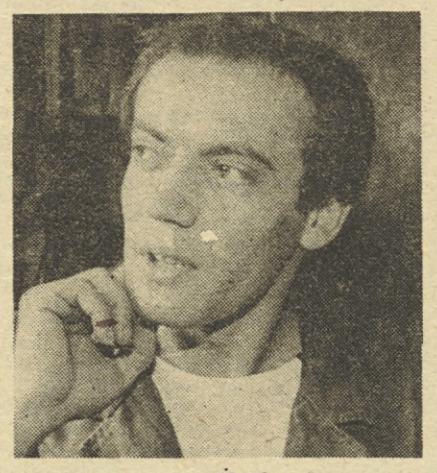

Predsednik Osman Halilović.

Ker je bila pretekla zima zelo ugodna za smučarje, so se udeležili vrste smučarskih prireditev in tekmovanj. Zlasti je k temu mnogo pripomogel smučarski „mini center" na Gorjancih. Ta teren z žičnico jim je zelo pri roki pa tudi smučarska sezona je kar potrajala tudi na Dolenjskem. Ugoden odziv lansko zimo bodo porabili tudi letos, zlasti ker kaže, da bodo dobili izpopolnjeno novo žičnico.

Letos so naredili zelo obsežen akcijski program. Med drugim so sprejeli tudi načrt intenzivnega dela vseh. Hočejo doseči bolj množično sodelovanje vseh članov. Tako so poklicali na odgovornost vse člane, ki svojih nalog niso izvrševali po dogovoru in tudi tiste, ki so stali preveč ob strani. Tak energičen pristop organizacije je razgibal delo. Tako so precej točk svojega programa izpolnili, nekaj dela pa jih čaka še za letošnjo jesen.

Organizirali so več delovnih akcij, tako na Javorovici, kjer je „mini smučarski center", dalje na akciji za popravilo krajevnih cest in okrog tovarne.

„Predvsem pa skušamo narediti čimveč za resno delo in odgovoren odnos do kvalitete v tovarni. Ne pozabljamo, da je stabilizacija tudi naša glavna naloga," pravi predsednik.

Precej naših mladincev se izobražuje ob delu. Tu je zlasti pomembno, da se v glavnem šolajo za proizvodne poklice, ki jih v tovarni najbolj potrebujemo.

KF

AVTOELEKTRIKA TOZD DES

Mladi pregledali dosedanje delo

Nekaj dni pred iztekom starega leta so se zbrali mladi iz tovarne delovnih sredstev iz novogoriške Avtoelektrike na programski konferenci. Potem, ko so izvolili delovno predsedstvo, ki mu je predsedoval Aleksander Miljavec, so skrbno in kritično pregledali dosedanje delo, ki se je odvijalo pod vodstvom Borisa Švaglja. On je tudi podal poročilo ter najprej poudaril zanimanje za mladinsko delo, za izvajanje akcij. To je bilo opaziti tudi na sestanku, saj so mladi dopolnili poročilo predsednika in se dogovorili za še aktivnejše delovanje na vseh področjih, tudi udeležba na konferenco je bila izredno dobra.

Vsega, kar so si zastavili pa vseeno niso naredili. To so tudi sami povedali, to pa velja predvsem za področje informiranja. Aktivnost mladih pravi tu namreč močno peša, zato bo poslej njihova prva skrb izboljšati delo na tem področju.

Tudi zunaj tovarniških okvirov je bilo delo zelo opazno. Kar dva mladinca sta se namreč udeležila mladinskih delovnih akcij. Eden je bil celo komandant akcije – Kras 81, drugi pa je bil na enomesečni akciji v Beli Krajini.

Po široki razpravi so izvolili novo vodstvo. Poslej bo vodil mlade v tem TOZD Miran Kavčič.

M.R

Upokojenci Avtoelektrike na obisku v Šempetru.

AVTOMATIKA

Ustanovili smo klub štipendistov

V ISKRA–AVTOMATIKI smo dne 22. 12. 1981 ustanovili klub štipendistov. Ustanovitelj je Koordinacijska konferenca ZSMS Iskra-Avtomatika, mentorstvo nad klubom pa je prevzela Služba za izobraževanje, ki dela v okviru Področja za kadrovske zadeve DSSZ.

Misel, da bi vzpostavili tesnejši stik med štipendisti in štipenditorji nas je v AVTOMATIKI vodila že od časa reorganizacije referata za štipendije in Kluba štipendistov SOZD ISKRA. S prevzemom celotne dokumentacije naših štipendistov iz bivšega referata za štipendije smo navezali neposredne stike z učenci in študenti, podrobneje spoznali njihove želje in probleme in tako prišli do spoznanja, da je čas, od sklenitve do poteka pogodbe o štipendiranju zelo dolgoročen, saj nam daje možnosti, da izoblikujemo takšen bodoči kader, ki bo ustrezal potrebam TOZD in DO.

Nekaj podatkov o stanju štipendistov in o problematiki letnih razpisov štipendij:

	Število zaposlenih v DO	Število štipendistov v DO	Razpis štipendij Šolsko leto	Razpis štipendij Število štipendij
31. 12. 1979	3563	351	79/80	218
31. 12. 1980	3604	314	80/81	102
december 1980	3650	322	81/82	148

Poudarek razpisa štipendij v zadnjih treh šolskih letih je na elektrotehniški usmeritvi, saj le-ta predstavlja 70 % celotnega razpisa; 25 % razpisa predstavlja kovinarska usmeritev, ekonomska in družboslovna usmeritev pa se pojavljata v minimalnem številu in to predvsem za dislocirane TOZD, kjer so kadri teh dveh usmeritev še deficitarni.

Ko smo se pripravljali na ustanovitveno skupščino kluba štipendistov Iskre AVTOMATIKA smo analizirali naše dosedanje delo s štipendisti, upoštevali vse uspehe in težave, ki smo jih imeli pri vzpostavljanju stikov s štipendisti, in na osnovi teh ugotovitev pripravili programska izhodišča za delovanje nove oblike, ki bo vsakega štipendista in TOZD motivirala za sodelovanje.

Skupščina Kluba štipendistov je po krajši razpravi soglasno sprejela naslednja programska izhodišča:

– vključevanje štipendistov v mladinsko organizacijo na ravni DO in po posameznih TOZD. S takšno obliko bi okrepili medsebojno spoznavanje in sodelovanje z mladimi;

– organiziranje strokovnih ogledov proizvodnega procesa, kjer bi se štipendisti seznanili s tehnološkimi, ekonomskimi in drugimi procesi v DO in TOZD,

– organiziranje tečajev, prek katerih bi se štipendisti spoznali z organizacijo združenega dela in z družbenoekonomskimi in samoupravnimi odnosi;

– organiziranje debatnih sestavkov, oz. delovnih skupin, kjer bi obravnavali aktualna vprašanja s področja štipendiranja, pripravništva in razpisov štipendij;

– vključevanje štipendistov v krajše dodiplomsko raziskovalno delo na določenih objektih v proizvodnji, razvoju, projektivi in trženju;

– omogočiti štipendistom izbiro diplomskih nalog iz problematike dela DO in TOZD in s tem povezati dejavnost interno vzgojnoizobraževalnih organizacij s potrebami DO.

Dejavnost Kluba štipendistov bodo med letom vodili sedemčlanski odbor kluba, služba za izobraževanje in koordinacijska konferenca ZSMS Iskre AVTOMATIKA. Za predsednika odbora kluba štipendistov je bil soglasno izvoljen študent Aleš BULC.

Izhodišča za delo so torej sprejeta, čaka nas veliko odgovornega in zanimivega dela, uspehi pa bodo odvisni od obojestranskih interesov.

Janka Lazarević

ISKRA – AVTOMATIKA

OBVESTILO

TOZD Naprave za energetiko, Ljubljana, Savska c. 3 nudijo zamenjavo družbenega, dve in polsobnega stanovanja na Medvedovi 18 v Ljubljani, s skupno 61,5 ^{2} za dve manjši garsonjeri.

Stanovanje ima eno sobo z 19,6 m^2, eno sobo s 15,68 m^2 in kabinetom s 9,12 m^2, kuhinjo s 12,10 m^2 ter souporabo sanitarij in kopalnice. Stanovanje je primerno tudi za poslovne prostore.

Vse informacije lahko dobite pri Tonetu Kastelicu, Služba za družbeni standard, Ljubljana, Kotnikova 6, tel.: 312-322.

ISKRA AVTOELEKTRIKA

Slavnostno ob dnevu JLA

Dan jugoslovanske ljudske armade 22. december ni le praznik naših vojakov, pač pa praznik nas vseh. Lep praznik je to, še lepše pa je bilo praznovanje v obmejni karavli Lokvica na Krasu, ko so čuvarje našega svobodnega neba obiskali mladi in predstavniki Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, hotela Park iz Nove Gorice, iz krajevnih skupnosti itd. Skupaj z mladimi uniformiranimi fanti iz vse Jugoslavije so na najlepši možni način proslavili njihov in naš dan.

Po prisrčnem pozdravu so sledili kratki nagovori o pomenu praznovanja in vrednotah naše ljudske armade – v imenu Iskre je spregovoril pomočnik glavnega direktorja Zvonko Repič, čestitkam pa se je pridružil tudi vodja splošno kadrovskega sektorja Karel Brenčič. Nato so sledile čudovito pripravljene recitacije, slišal se je glas harmonike, zadonela je lepa pesem.

Ta popoldan je kar prehitro minil, ostali pa so spomini na prijetno praznovanje in nova prijateljstva. In prijateljstva, sklenjena na tak praznik, ostanejo najdlje v spominu in trajajo dolgo, dolgo . . .

M.R.

Zvonko Repič pozdravlja vojake.

Uspela »Zlata slušalka«

Pred novoletnimi prazniki se je v Elektromehaniki zvrstila serija uspešnih kulturnih in zabavnih prireditev, ki so nekoliko pogasile žejo poslušalcev in gledalcev, zlasti tistih, ki se jim Iskrin kulturni utrip zdi prepočasen in nereden. V tem zapisu se bomo ustavili pri prireditvi „Zlata slušalka", ki so jo pripravili mladi iz telekomunikacijskih TOZD, oz. iz sedanje nove delovne organizacije Telematika.

„Zlata slušalka" je pravzaprav tradicionalna Iskrina zabavnoglasbena prireditev, ki se je pet let zapored odvijala pod naslovom „Iskra poje." Letošnje preimenovanje njene vsebine in namena ni spremenilo. Predvsem gre za predstavitev nadebudnih amaterjev – popevkarjev iz Iskre, za humor, kviz in podobno zabavo brez pretirano poduhovljenih nagibov, kar naj vse skupaj prinese nekoliko razvedrilnih in sprostilnih trenutkov mladim in nekoliko manj mladim. Opisani namen je bil (kljub vidnejši improvizaciji v nekaterih trenutkih) tudi letos izpolnjen, saj se je nekaj sto poslušalcev in gledalcev očitno dobro zabavalo.

Deseterica pevcev se je potrudila na vse kriplje, saj so bile glavne nagrade tega vredne. Na koncu je glavno nagrado – Iskrin telefonski aparat – prejel Miran Potočnik. Prisodilo mu jo je tako občinstvo kot strokovna žirija. Pravilnik prireditve, oz. nagrajevanja je bil tak, da Miran ni mogel dobiti hkrati tudi vrtalnega stroja. Tega so odnesli vojaki iz kranjske kasarne Stane Žagar, ki so – po kdo ve katerem členu pravilnika prireditve – nastopali v uradni konkurenci. Bilo je še dosti drugih presenečenj, za katera sta v prvi vrsti skrbela dovolj duhovita povezovalca programa, „doma" iz Prešernovega gledališča.

Nagelj na tej sladki torti so pomenila dekleta iz plesne skupine „Modrina", ki so radovedne gledalce seznanila z osnovnimi elementi disko-kulture. Sledil je ples ob zvokih ansambla Čudežna polja, na katerem so Iskraši brž pokazali vse, kar so se ta večer naučili.

Kazimir Mohar

Nagrado občinstva so dobili vojaki iz kranjske kasarne Stane Žagar, ki so izvedli skladbo „Računajte na nas".

Najboljši pevec je bil Miran Potočnik iz TOZD Vzdrževanje.

Marjanu Jeretini je prva nagrada ušla za las.

Sklepi 10. zasedanja DS SOZD Iskra (18. 12. 1981)

DS potrdi sklepe 9. zasedanja DS SOZD z dne 14. 10. 1981, sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov ter pri tem ugotavlja:

– pridobljeno je pismeno soglasje delegacije DO Elementi k predlogu sklepa 114) pod tč. 3 in je s tem nova cena glasila Iskra sprejeta;
– pridobljeno je pismeno soglasje k predlogu sklepa 122) pod tč. 1 od delegacije DO Kondenzatorji in je s tem sklep o dodelitvi kredita DO Mikroelektronika iz združenih sredstev rezerv SOZD sprejet

DS v soglasju s podanimi stališči delegacij do predloga sklepa 123) dovoli najetje dolgoročnega kredita SOZD Iskra za financiranje izgradnje Kulturnega doma Ivan Cankar za že sprejete obveznosti SOZD v višini 19.450.000 din, za dobo 2 let in 11 % obrestno mero p.a. Odplačilo omenjenega kredita bo zagotovljeno iz združevanja v letih 1982 in 1983.

Na osnovi podanega poročila odbora za samoupravni nadzor SOZD, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sprejme na znanje Poročilo odbora za samoupravni nadzor SOZD o neizvrševanju sklepov DS SOZD v zvezi s sprejemanjem samoupravnih splošnih aktov SOZD Iskra in pri tem ugotavlja, da so v vseh DO, oz. TOZD in DSSS v SOZD Iskra sprejeti predlogi
   – Samoupravnega sporazuma o enotnem oblikovanju razvidov nalog v SOZD Iskra,
   – Samoupravnega sporazuma o enotnih osnovah in merilih za izplačila povračil stroškov delavcem, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem nalog v SOZD Iskra in
   – Srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1981-85 s tem, da je tabela združevanja sredstev v srednjeročnem obdobju 1981-85 za programe skupnih dejavnosti v SOZD Iskra (tabela str. 27-82) informativna in se bodo konkretni zneski določali z letnimi programi za vsako leto posebej.
2. DS zadolži predlagatelja predlogov samoupravnih sporazumov s področja delitve po delu DO ZORIN, da skupno s projektnim svetom, izdela do 15. 1. 1982 analizo vzrokov za nesprejetje predlogov
   – Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka v SOZD Iskra
   – Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra
   – Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za skupno porabo v SOZD Iskra in
   – Samoupravnega sporazuma o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela v SOZD Iskra

   v posameznih TOZD s predlogom nadaljnjih aktivnosti, kar bo nudilo izhodišče za odločanje v zvezi s ponovljenim postopkom sprejemanja teh sporazumov.

Na osnovi podane obrazložitve Jožeta Goloba in predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme poročilo komisije SOZD o izidu glasovanja na referendumih v TOZD in enovitih DO v SOZD Iskra o sprejemu oz. sklenitvi predlogov samoupravnih sporazumov o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v SOZD Iskra.

Na osnovi podane obrazložitve Zorana Poliča, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose in predloga v razpravi ter predloženega gradiva, sprejme DS (z 1 glasom proti) naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o poslovanju SOZD Iskra za obdobje od 1. 1. do 30. 9. 1981 in ugotavlja, da se tudi v tretjem trimesečju ohranjajo podobna razmerja v rasti posameznih parametrov gospodarjenja kot so bila dosežena v preteklih letošnjih obdobjih.

Kljub temu pa doseženi rezultati niso zadovoljivi, saj izvoz in proizvodnja pa tudi naložbe v znatni meri zaostajajo za planom, dočim je pri ostalih parametrih gospodarjenja opazna tendenca upadanja rasti.

Ker bodo v zadnjem trimesečju leta 1981 predvideni rezultati gospodarjenja skoraj v celoti odvisni od možnosti uvoza repromateriala je izrednega pomena za celotno SOZD izpolnjevanje planiranega obsega izvoza.

Prav tako pa je v zadnjem trimesečju potrebno posvetiti večjo pozornost akcijam za preprečevanje izgub, ki so ob devetmesečnim obračunu dosegle že 151,6 mio din, vendar bi jih bilo na podlagi ugotovitev iz ocene poslovanja za leto 1981 možno znižati.

Na osnovi podane obrazložitve Zorana Poliča, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose in predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme na znanje informacijo o pripravah letnega programa SOZD Iskra za leto 1982 z ugotovitvijo, da bo pri sprejemanju prišlo do zamude in je tako potrebno zagotoviti za delovanje organizacij skupnega pomena in izvajanje nalog skupnega pomena kontinuirano financiranje od 1. 1. pa do sprejetja letnega programa za leto 1982.

DS zato predlaga, da podobno kot v preteklosti, poteka financiranje v prehodnem obdobju na osnovi programov iz letnega programa SOZD Iskra za leto 1981, upoštevaje mesečne zneske v višini 1/12 vrednosti iz leta 1981. Po sprejetju letnega programa SOZD za leto 1982 pa se izvede proračun na osnovi delilnika v skladu s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD za srednjeročno obdobje 1981-85.

Na osnovi podane obrazložitve Petra Cudermana, predloženega gradiva, sprejme DS na znanje informacijo o realizaciji uvoza in izvoza Iskre v obdobju januar—november 1981.

Na osnovi podane obrazložitve Janeza Vipotnika, predloga odbora za tržništvo in predloženega gradiva, sprejme DS na znanje Poročilo o poslovanju Iskrine zunanjetrgovinske mreže od 1. 1. do 30. 6. 1981 in informacijo o sprejetih sklepih, oz. zadolžitvah na kolegiju glavnega direktorja in Iskra Commerce.

Na osnovi podane obrazložitve Fabia Škopaca in Jožeta Šurca, predloga odbora delegatov podpisnic samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov OZD SOZD, predloga odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost in odbora za finance ter predloženega gradiva in podanih predlogov v razpravi, sprejme DS v soglasju s podanimi stališči delegacij soglasno naslednje sklepe:

1. Investicijski projekti iz leta 1981 z nazivom Center za elektrooptiko, ERO, Infrastruktura Stegne, Feriti, Energetski kondenzatorji II, Elektromotorji Idrija, Keramični kondenzatorji, Gospodinjski aparati, Specialni elementi in materiali, Vžigalne tuljave Soča in Sovlaganje v El, se prenesejo v prioritetni načrt investicij za leto 1982, če ne bodo odobreni do konca leta 1981.
2. DS potrdi predlog načrta in vrstnega reda investicij za leto 1982 v skupni predračunski vrednosti 3.262.616.000 din in črpanjem v letu 1982 v višini 1.064.066.000 din po predloženem predlogu. Vrednosti v predlogu so planske. Projekte Keramika, Tiskana vezja, Veliki zaganjalniki, Modernizacija proizvodnje baterij, Elektrozveze II in Livarna Komen ni mogoče že sedaj opredeliti, ker niso dovolj pripravljeni. Pod pogoji, da bodo izpolnjevali Iskrine in družbene kriterije kot tudi, da bodo strokovno pripravljeni po bančni metodologiji bodo naknadno v letu 1982 obravnavani in vključeni v prioriteto investicij SOZD v letu 1982.
3. DS določi, da tudi v letu 1982 v skladu s 5. členom Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov OZD SOZD Iskra združujejo podpisnice 25 % ustvarjenih sredstev za reprodukcijo, kar je enak odstotek kot je veljal v preteklih letih.
4. Združena sredstva predstavljajo v povprečju 15 % udeležbo od vrednosti osnovnih sredstev posameznega projekta.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Prebrali smo za vas

Zbornik pod naslovom „Partizansko šolstvo na Slovenskem" obravnava vsekakor izredno zanimiv, pomemben in enkraten segment iz našega narodnoosvobodilnega boja: partizansko šolstvo na Slovenskem, ki se je kljub težkim in vojnim razmeram med vojno nenehno razvijalo tako na osvobojenem ozemlju kot na njegovem robu ter celo na okupiranem območju. Fenomen tega šolstva so obdelali v tem obširnem zborniku različni avtorji, vendar je teža zbornika le ostala na dveh avtorjih, na Slavici Pavličevi in Viktorju Smoleju.

Vsebinsko bi lahko zbornik razdelili na dva dela in sicer na prvi del, v katerem najdemo razprave na omenjeno temo, v drugem delu pa je objavljena cela vrsta dokumentov in pričevanj o partizanskem šolstvu, ki tako lepo in nazorno dopolnjujejo prvi, strokovno-znanstveni del knjige.

Prvo poglavje prvega dela je napisala Slavica Pavlič s sodelavci in obravnava partizanske osnovne šole. Tako je uvodno poglavje tega dela napisal Venceslav Winkler in v njem spregovoril o osnovnem šolstvu na Slovenskem pred drugo svetovno vojno in na začetku okupacije. Sledijo poglavja o prvih partizanskih šolah spomladi 1942, v nadaljevanju pa je Slavica Pavlič skupaj z avtorji Venceslavom Winklerjem, Henrikom Zdešarjem, Ivanom Bertoncljem, Stanetom Terčakom in Josipom Dolganom obdelala partizansko šolstvo po posameznih okrožjih, v Primorski Sloveniji, Trstu, na Gorenjskem in Štajerskem ter obravnavala tudi specifične teme kot partizanski učni načrti za osnovne šole, pedagoške tečaje, šolsko nadzorništvo, roditeljske svete, učbenike, pedagoški tisk, mladinski tisk, šolsko dokumentacijo, tekmovanja in pionirsko organizacijo. Poglavje o partizanskem osnovnem šolstvu se zaključuje s prispevkom o okvirnem načrtu slovenskega šolstva.

Drugo poglavje prvega dela zbornika je napisal Viktor Smolej pod naslovom „Partizanske srednje šole". V njem je obdelal najprej glavne značilnosti partizanskega srednjega šolstva, posebej obravnaval jesen 1943 ter srednje šole v Črnomlju, Semiču, Metliki, Loškem potoku in Starem trgu pri Ložu, dalje gimnazijske tečaje, gimnazijski predmetnik 1943 in 1944/45 leta, delo za učbenike, veljavnost spričeval in izpitov iz časa okupacije, odpravo meščanskega šolstva, pripravljalne tečaje in izpite, stalno izpitno komisijo, raven izpitov, gmotne težave srednjega šolstva ter ob koncu spregovoril še o dijaštvu, profesorjih, roditeljskih svetih in strokovni zvezi učiteljev in profesorjev.

Kot smo že omenili, prinaša drugi del knjige obširno dokumentacijo o partizanskem šolstvu na Slovenskem med vojno, ki izredno nazorno in prepričljivo piše, da ni bila samo puška tisti činitelj med vojno, ki je dvigoval duha in borbeni duh našega ljudstva, temveč da je tudi partizansko šolstvo, zlasti pa še na Primorskem, odigralo še kako pomembno vzgojno, patriotsko in nacionalno vlogo ter se tako uvrstilo med enega tistih fenomenov in oblik našega boja, ki je svoje prispeval tudi k dokončni zmagi nad fašizmom in osvoboditvi naše dežele.

Partizansko šolstvo na Slovenskem je izdala založba Borec v opremi Nadje Furlan, pripomnimo pa še, da je v knjigi objavljeno tudi bogato fotografsko gradivo, ki tudi po svoje nazorno dokumentira obravnavano snov.

D. Ž.

Narobe dežela v Magnetih

Za Dedka Mraza so otroke staršev, zaposlene v TOZD Magneti presenetili lutkarji iz krajevne skupnosti Brinje. Ta mlada KS v bežigrajski občini ima simpatično skupinico vnetih lutkaric. Vodi jo poznana kulturna delavka Majda Severjeva.

Dedka Mraza so lepo „vtkali" v lutkovno igrico Narobe dežela. Dekleta so zaigrala tako živo, da so otroci in starši spontano sodelovali in trepetali ob dogajanju na odru. Dedek Mraz pa je imel za vsakega otroka toplo besedo in so tako otroci zaposlenih dobili sproščen stik in lep spomin na „mamičino in očkovo" tovarno.

Lutkovna skupina šteje 15 do 20 mlajših mladink. Seveda otroci rastejo in v skupino prihajajo novi. Skupina dela že 5 let in poznajo jo po ljubljanskih tovarnah, vrtcih, šolah, domovih in seveda doma v Brinju.

Običajne skupine, ki jih prosijo po tovarnah, zlasti profesionalci, na ta način zbirajo sredstva za svoje delo. Dekleta iz Brinja pa po ustanovah in šolah ne jemljejo denarja, v tovarnah pa tudi ne vzamejo več kot do 2000 din, če jim ponudijo, seveda.

Skupina dobi „dotacijo" – 1000 din letno, sicer pa vse naredijo „udarniško". Tako kulise, lutke, pripomočke in rekvizite. Domači obrtniki jih že poznajo, saj jim dajejo ostanke desk, barv, pene in stiropora – in iz vsega tega nastaja pravljična dežela lutk.

„Igramo realistično. Če naj otroci razumejo, jim je treba dati pravljico in ne nekakšne eksperimentalne umetnosti, s katero si ne vedo pomagati ne otroci ne odrasli. Veliko vadimo, po dve uri dvakrat na teden, v prostorih krajevne skupnosti, kjer imamo svoj kotiček," pravi Majda Severjeva.

F. Kotar

Lutkarji iz Brinja.

Sklepi 10. zasedanja DS SOZD Iskra (18. 12. 1981)

(Nadaljevanje z 11. strani)

Na osnovi podane obrazložitve Pavla Gantarja in Janeza Kerna, predloga časopisnega sveta ter predloženega gradiva in razprave, sprejme DS z večino glasov (proti delegacija Elektromehanike) naslednja sklepa:

1. DS sprejme analizo stanja glasila Iskra s predlogom ukrepov za izboljšanje vsebine glasila in znižanje stroškov poslovanja.
2. DS sprejme predlog spremenjenega in dopolnjenega Akta o urejanju izdajateljskih razmerij med izdajateljem in glasilom Iskra z dne 2. 12. 1981.

Na osnovi podanih stališč delegacij, DS ugotavlja, da predlog Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med SOZD Iskra in Šahovskim društvom Iskra ni sprejet.

Na osnovi podane obrazložitve Janeza Hafnerja, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose ter predloženega gradiva in razprave, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS posreduje v javno obravnavo osnutek Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za pokritje investicije in obratovalnih stroškov poslovnega letala z dne 29. 9. 1981. Osnutek sporazuma z dodatno obrazložitvijo se objavi v glasilu Iskra. Javna obravnava traja 60 dni od dneva objave v glasilu. Pripombe, predloge in stališča sprejema sekretariat DS SOZD, usklajevalni postopek pa bo izvedel Odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose.

Na osnovi podane obrazložitve Miloša Kobeta, Fabia Škopaca in Dušana Pirca, stališča in predloga odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost in odbora za finance ter predloženega gradiva in razprave, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS posreduje v javno obravnavo osnutek Aneksa k samoupravnemu sporazumu o namenskem združevanju in vlaganju sredstev v projekt Mikroelektronika z dne 2. 11. 1981. Osnutek aneksa z obrazložitvijo se objavi v glasilu Iskra. Javna obravnava traja 6o dni od dneva objave v glasilu. Pripombe, predloge in stališča sprejema sekretariat DS SOZD, usklajevalni postopek pa bo izvedel Odbor delegatov podpisnic Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov OZD SOZD Iskra.

Na osnovi podane obrazložitve Fabia Škopaca, predloga odbora za finance in predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS z ozirom na kasnitev pri črpanju sanacijskega kredita iz sredstev rezervnega sklada SOZD za pokritje izgube TOZD Mali zaganjalniki, odobrenega s sklepom DS dne 27. 2. 1980 v višini 4.000.000 din, podaljša odplačilni rok za eno leto s tem, da prva anuiteta zapade 1. 4. 1982. Vsi ostali pogoji iz kreditne pogodbe pa ostanejo nespremenjeni.

Na osnovi podane obrazložitve Miloša Kobeta, predloga odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost ter predloženega gradiva, sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme zaključke IV. internega posvetovanja o razvojno-inovacijski problematiki SOZD Iskra, ki je bilo 23. 6. 1981 v Ljubljani, o možnostih in ovirah za hitrejše programsko prestrukturiranje Iskre v nastopajočem obdobju in naroča vsem samoupravnim in poslovodnim organom TOZD in DO, da zaključke obravnavajo in sprejmejo konkretne sklepe za njihovo izvajanje.

Na predlog KOS SOZD, sprejme DS soglasno naslednje sklepe:

1. DS imenuje Odbor za pripravo dneva Iskre v letu 1982 v sestavi:
   Anton Stipanič, KPO SOZD – predsednik
   Jože Čebela, DS SOZD
   Janez Kern, KOS SOZD
   Franc Križnar, ZB SOZD
   Iztok Urbanc, ZSM SOZD
   Miloš Pavlica, DPO SOZD
   Meta Maksimovič, SOZD
   Marjan Dvoraček, Invest servis
   Jože Cvar, Iskra Commerce
   Vladimir Zorc, KPO DO Kondenzatorji
   Jože Cesar, DS DO
   Zvonko Janša, sindikat DO
   Alojz Škrinjar, ZB DO
   Jože Kambič, ZSM DO
   Jože Horvat, DO
   Predsednik DS in DPO SOZD in DO so imenovani v odbor po položaju, zato se sestav v primeru novih imenovanj ob volitvah v letu 1982 avtomatično spremeni.
2. DS imenuje dva člana v komisijo za izvajanje samoupravnega sporazuma na področju programske usmeritve med SOZD Iskra in SOZD Elkom za področje elektromedicine in sicer:
   Romana Habichta, DO Elektromehanika
   Danila Mozetiča, DO Elektrozveze
3. DS imenuje delegata SOZD Iskra v svet srednje šole za računalništvo v Ljubljani
   Andreja Praprotnika, TOZD Računalniki
4. DS imenuje člana v komisijo za spremljanje izvajanja samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah, merilih in načinu oblikovanja cen aparatov za gospodinjstvo
   Srečka Zalarja, DO Široka potrošnja in za namestnika
   Marjana Kočevarja, DO Kondenzatorji

Na predlog poslovodnega kolegija SOZD, sprejme DS soglasno naslednje sklepe:

1. DS na podlagi določil 70. in 77. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in 70. člena Statuta SOZD ter skladno s čl. 539 oz. 538, v zvezi s čl. 504 in 505 ZZD in s čl. 52, 53 in 54 Zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in imenovanju poslovodnih organov v OZD (Ur. l. SRS št. 23/77) javno razpisuje prosta dela in naloge člana kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra za koordiniranje razvoja, proizvodnje in tržništva na področju telekomunikacij za mandatno dobo 4 let, s pogoji iz čl. 77/2 Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra in razpisnim rokom 15 dni.
2. DS imenuje vršilca dolžnosti za ta dela in naloge dosedanjega predsednika KPO DO Elektromehanika Aleksandra Miheva, dipl. ing. s 1. 1. 1982.
3. Za izvedbo razpisnega postopka imenuje DS na predlog KOS SOZD v 9-člansko razpisno komisijo 3 člane in sicer:
   Majdo Deržaj, DO Elementi
   Pavla G;loba, DO Elektromehanika
   Tatjano Verbič, DO Avtomatika
   DS sprejme na znanje informacijo, da je KOS SOZD imenoval v razpisno komisijo 3 člane, in sicer:
   Janeza Kerna
   Iztoka Urbanca
   Iva Virtiča
   V razpisno komisijo imenuje 3 člane tudi Skupščina občine Ljubljana Center.
4. Razpisna komisija se konstituira takoj po imenovanju, za prvi sklic je pooblaščen predsednik DS SOZD.
   Naloga komisije je, da takoj po izteku razpisnega roka pregleda prijave ter v skladu s 505. členom ZZD določi z 2/3 večino glasov vseh svojih članov predlog za imenovanje in ga poda DS SOZD.

ZAHVALE

Ob boleči, težki in nepričakovani izgubi moje drage hčerke
MARINKE GRILC
in snahe
MIMICE GRILC
ki sta tragično preminili v prometni nesreči pri Lahovčah se iskreno zahvaljujeva za izraze sožalja, podarjeni venec, denarno pomoč in številno spremstvo na njihovi zadnji poti, sodelavcem montaže vložkov TOZD TEA in Sindikalni organizaciji TOZD Montaža TEA.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala

žalujoča:
mama Tilka Grilc
in sin Janez.

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in tasta
KARLA RIHTARŠIČA
se iskreno zahvaljujemo sindikalni konferenci Iskre Elektromehanike, osnovni organizaciji sindikata Skupnih služb in sodelavcem za podarjene vence, cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti

žalujoči: žena Milka, sin Milan
z ženo Karolino in hčerko
Zdravko.

V letalski nesreči je izgubil življenje ljubljeni sin in brat
FRANC FRELIH
Iskreno se zahvaljujeva sodelavcem iz TOZD Števci za podarjeno cvetje in denarno pomoč. Posebno hvala tistim, ki ste ga obiskali na domu

žalujoča mama Majda in brat Božo
Bašelj.

Ob nenadni boleči izgubi najinega sina in brata
RADA MLAKARJA
se iskreno zahvaljujemo sodelavcem v TOZD Instrumenti Otoče, TOZD TSD, TOZD Merilne naprave in TOZD TEA – Posebna naročila, za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč

žalujoči ata Miro, mama Slavka
sestra Vera z družino Štromajer.

Ob boleči izgubi našega dragega očeta
JOŽETA PINTARJA
se zahvaljujemo vsem sodelavcem GPP TEA, TPD ATC in KK ATC za izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje

hči Mimi Tišler, sinova Boris in
Brane Pintar.

PONOVNO ZMAGAL MAZI

Na rednem trimesečnem hitropoteznem šahovskem prvenstvu v počastitev 20-letnice Iskre Commerce je že sedmič zmagal Mazi. Ostali najboljši so se razvrstili takole: 2. Janez Kumše; 3. Brane Deželak; 4. Vito Šoukal; 5.–6. Anton Jerina in Drago Čopič; 7. Dane Černe; 8. Bogdan Brezigar; 9. Jože Špende; 10. Pavle Sešak; 11. Marko Ribičič; 12. Bojan Kuzmič itd.

Prireditve sta se udeležili samo dve šahistki. Joži Hribar je bila boljša od Bojane Ugovšek. Za pokal zmagovalcev z eno zmago vodi Leon Mazi, pri šahistkah pa z dvema zmagama Olga Štempihar.

Za pokal 100 točk pa je trenutni vrstni red naslednji: 1. Leon Mazi 75; 2. Janez Kumše 68; 3. Brane Deželak 55,5; 4. Dane Černe 45,5; 5. Anton Jerina 38; 6. Marjan Butala 29,5; 7. Janez Krek 26,5; 8.-100. Jože Pucelj, Matevž Lotrič in Vito Šoukal s po 25 točkami itd. Turnirja se je udeležilo tudi 20 gostov. Sodeloval je 1 mednarodni mojster in 7 mojstrskih kandidatov, razvrstili pa so se: 1. Tomo Halik; 2. Damjan Plesec; 3. Zdravko Vošpernik; 4. Leon Gostiša; 5. Marjan Oberč; 6.–7. Iztok Jelen in Jože Percl itd.

Že sredi januarja se bo pričelo sindikalno moštveno šahovsko prvenstvo Ljubljane. Tekmovanje bo enkrat tedensko. Vabimo šahiste, da se prijavijo Pavlu Jerebu, Iskra Avtomatika, Stegne, ali po telefonu 50681. Iz prijavljenih šahistov bomo formirali ekipe.

Vsem šahistom želi odbor uspešno novo leto 1982, posebno pa Pavlu Sešku za neumorno delo v Šahovskem društvu za 60-letnico, ki jo bo praznoval v januarju.

Bogdan Brezigar

TOZD POLPREVODNIKI TRBOVLJE

ORIENTACIJSKI POHOD

Do sedaj je bilo v praksi OO ZSMS le organiziranje izletov, letos pa smo se odločili izpeljati tudi orientacijski pohod po okoliških hribih. Za samo izvedbo tega pohoda je bila zadolžena komisija za SLO in DSZ pri predsedstvu OO ZSMS.

Zbrali smo se na avtobusni postaji v Zagorju, odkoder nas je avtobus odpeljal do Čemšenika. Jutro je bilo zelo hladno tako, da nas je pošteno zeblo. Morali smo pospešiti korak, da smo se ogreli. Kmalu smo prišli na Čemšeniško planino. Tam smo se malo odpočili in nadaljevali pot na Vrhe.

Med potjo smo si ogledali mesto, kjer je stala prejšnja koča na Čemšeniški planini, ki je bila med NOB požgana. Na tem delu poti smo se tudi učili orientacije glede na okoliške poznane vrhove. Kmalu smo prispeli na Vrhe. Malo počitka in skodelica vročega čaja in že smo jo mahnili naprej čez Podmejsko sedlo do Lovske koče na Podmeji. Hodili smo po travnikih in gozdnih poteh tako, da je bila hoja prijetna. Pred nami je bil še zadnji kos poti, hoja do Mrzlice. Komaj sem čakala, da pridemo do tja. Na Mrzlici so nas že čakali ostali mladinci, ki so imeli nalogo pripraviti vse potrebno za prenočitev. Andrej se je kar dobro vživel v vlogo kuharja in nam pripravil odlične kotlete, ki so nam potešili lakoto. Vsi smo bili dobre volje in na vrsti je bilo streljanje z zračno puško. Tu sta se najbolj izkazala Zlatko in Jani. Ko se je zmračilo, smo se odpravili v kočo. Vsi skupaj smo zapeli nekaj partizanskih pesmi, nato pa smo se po napornem dnevu odpravili spat. Tudi naslednje jutro smo se zbudili dobre volje, popravili smo kočo in se odpravili proti domu. Orientacijski pohod je bil uspešen, kljub manjšemu številu udeležencev. Ta pohod mi bo vedno ostal v lepem spominu.

Jolanda Balažič

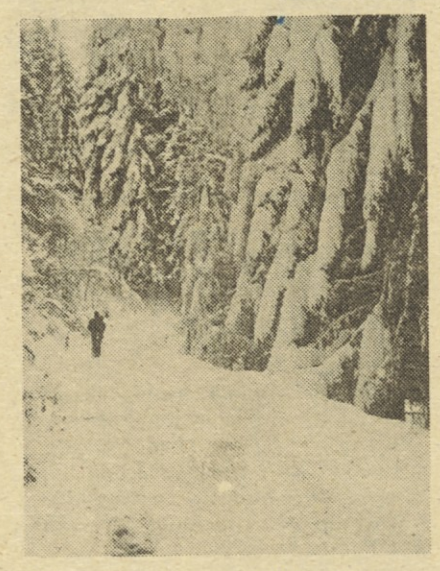

Na poti spominov nad Trbovljami.

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra – Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente – Ljubljana.

– Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

– Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Boris Čerin (Elektrozveze), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika) – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo.

– Naslov: Ljubljana, Tržaška c. 15, telefon: 263-825 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ISKRA – AVTOMATIKA

PODELITEV PRIZNANJ

V decembru je komisija za šport in rekreacijo, ki deluje v okviru službe za družbeni standard Avtomatike sklenila, da se za dolgoletno in prizadevno delo na področju športne dejavnosti v delovni organizaciji, oz. njenih temeljnih organizacijah podeli priznanja.

Na skromni slovesnosti, ki je bila 21. decembra so priznanja prejeli naslednji organizatorji športne dejavnosti: Ljubo Jamšek, Jože Trančar, Štefan Kranjc, Jani Novak, Dane Černe, Danilo Mencinger, Marta Freyer, Rado Lukač, Primož Bernot, Vlado Ogorevc, Matjaž Japelj, Andrej Feguš, Janez Podlesnik.

Iz novomeških TOZD so bili za svoje delo nagrajeni: Janez Murn, Pavel Košir, Ruža Bevc, Ivanka Hren, Drago Žiberl, Janez Fink, Avgust Avber in Alojz Cvar.

Za pomoč pri organizaciji posameznih športnih ekip, športnih iger, so prejeli priznanja naslednji organizatorji športne dejavnosti: Jure Bilađerič in Stane Kovačevič.

Medtem ko je za razvoj športne dejavnosti kot celote prejel priznanje dolgoletni sodelavec in organizator vseh večjih prireditev v Avtomatiki, Tone Kastelic.

Š.D.

ČASOPISNE NOVICE

V Limi je potekal 12. mednarodni pacifiški sejem, na katerem je sodelovalo več kot 2.000 razstavljalcev iz 32 držav in vseh petih celin. To je bila največja gospodarska prireditev na pacifiškem delu Latinske Amerike. Jugoslovansko združeno gospodarstvo je predstavljalo na tem sejmu 40 gospodarskih organizacij, med njimi je bila tudi Iskra.

V srednjeročnem načrtu razvoja PTT prometa predvideva kranjsko PTT podjetje gradnjo nove rajonske centrale, ki naj bi pokrila vse območje od Stražišča do Žabnice. PTT po pogovorih z Iskro načrtuje, da bo moralo novo zgradbo dokončati najkasneje leta 1983 in s tem omogočiti Iskri montažo nove elektronske centrale Iskra 2000, ki bo hkrati tudi poskusna centrala.

Številke o poslovanju semiške Iskre so še kar ugodne, vendar so varljive. Kolektiv je v prvem polletju še dobro posloval, sedaj pa črpa rezervo. Od takrat in zadnja dva meseca bo zaključil verjetno z izgubo; v celoti to seveda še ne pomeni izgube, vendar bodo načrti ostali neuresničeni. Na zahod bo Iskra prodala namesto za 9,6 milijonov dolarjev le za 5 milijonov, na vzhod bo prodala pa načrtovano količino kondenzatorjev in dobila zanje 5 milijonov dolarjev. Vse to je manj kot je načrtovala.

Odsev poslovnega položaja je viden tudi pri zaposlovanju. Vsak dan ostaja doma 50-80 članov kolektiva in prejema v času tega izrednega dopusta 80 % osebni dohodek. Sedaj decembra bodo poslali domov še nekatere zaposlene, saj bodo morali ustaviti proizvodnjo za vrsto izdelkov, ker zanje nimajo materialov.

V tovarni so reševali položaj s prerazporejanjem delavcev v samem kolektivu. Ko je zmanjkalo dela v tovarni pa so šli delavci Iskre na „dnino" v Belsad, kjer so pakirali kumarice in na Gozdno gospodarstvo.

Semiška Iskra je izvozila ustrezno količino izdelkov, da bi lahko uvažala, vendar tega zaradi vsesplošne omejitve uvoza ne sme. Iz Berlina je dobila naročilo, ki ga ne bo mogla izpolniti, ker ne sme uvoziti potrebnega materiala, čeprav predstavlja v ceni izdelka le petino vrednosti. Če bi lahko uvozila potreben material v vrednosti 700 tisoč dolarjev, bi lahko naredila omenjene kondenzatorje, ki bi pomenili prihranek pri električni energiji. V Iskri so ga izračunali: 6 milijonov dolarjev, ali obratovanje celotne elektrarne v Brestanici. – Članek v Delu ob pogovorih delovne skupine CK ZKS s člani ZK v semiški Iskri.

Beograjske Večernje novosti so objavile članek z naslovom „Telegram ukinja kredit?" s podnaslovom „Nesporazum glede licitacije za opremljanje proge Lešak-Đeneral Janković". Članek je v izvlečku ponatisnilo tudi ljubljansko Delo v rubriki „Iz jugoslovanskega časopisja". Glasi se takole:

„Skoraj težko je verjeti pisanju Dušana Nedeljkovića v beograjskih Večernjih novostih, s katerim razgalja spor med podjetjema, ki sta se na licitaciji potegovali za opremljanje 143 kilometrov železniške proge Lešak-Dženeral Janković. To delo bo kreditirala mednarodna banka za obnovo in razvoj kar s 93 % od predvidene vsote.

Licitacija je bila 19. avgusta: ponudbo je poslala Tovarna signalnih naprav Beograd skupaj s kranjsko Iskro, edini konkurent pa je bil sarajevski Energoinvest. In kaj se je zgodilo?

Ismet Trkulj, direktor Tovarne stikalnih naprav Beograd je novinarju Nedeljkoviću te dni povedal: „Posel je naposled dobil Energoinvest, kar nas je hudo presenetilo, saj je bila naša ponudba za 48 milijonov cenejša in v glavnem tudi zaradi rokov ugodnejša. Ko je tričlanska licitacijska komisija letela v Washington, kjer naj bi mednarodno banko obvestila, kdo bo prevzel posel, smo poslali mednarodni banki telegram z opozorilom, da je posel dobilo podjetje, ki je ponudilo slabše pogoje . . ."

Glasu z druge plati Večernje novosti ne posredujejo. Naj bo ta plat taka ali drugačna, nikakor nam ni v čast, da se ta podjetniški prepir zdaj rešuje v mednarodni areni in meče slabo luč na vse naše gospodarstvo.

Zbral in uredil Marjan Kralj

KRIŽANKA 19

VODORAVNO:

1. čustvena razvnetost, sla, 7. soljena smetana s kuhanega kravjega in ovčjega mleka, 13. zgodovinska pokrajina v Arabiji, 16. časopisni oglas, 17. hrvaški orkestralni skladatelj (Krsto, iz istih črk kot koda), 18. okovani čevlji, 20. osebni zaimek, 21. čar, 22. Muza umetnosti komedije (iz istih črk kot Itala), 23. zavarjeno mesto, 24. bodoča rastlina s škrlatnimi ali rumenimi cveti, 26. bivši sovjetski državni in partijski voditelj, 28. barva igralnih kart, 29. Čufar Tone, 30. glavno mesto Turčije, 32. svečana, paradna obleka, 33. ime francoskega filmskega igralca Delona, 34. bombažna nitka v svečah, 36. šiba, 37. mesto na Peleponezu, Grčija, 39. Reni Guido, 41. zlitina bakra in kositra, 42. prekršek, ki se kaznuje, 44. afriška plemenska in jezikovna skupina (iz istih črk kot kana), 46. zahodnoevropski veletok, 47. kos, del, primerek, 48. kratica za Avstrijsko poročevalsko agencijo, 49. Edvard Kardelj, 50. kdor igra tarok, 53. svobodna zemljiška posest v nasprotju s fevdno, 54. plodovi žlahtnega kostanja, 56. sestav več aparatov, 58. lunino število, 59. vladar, monarh.

NAVPIČNO:

1. kdor se naslaja ob trpljenju drugih, 2. nekdanje podložniško delo, 3. pregovor, 4. visoka igralna karta, 5. številnik z dvema ničlama, 6. vzhodnoindijski hrast, 7. naše visokogorsko smučišče, 8. kanadski popevkar (Paul), 9. ameriško moško ime, 10. zapovrstni črki, 11. glavno mesto etiopske pokrajine Eritreje, 12. glavno mesto Egipta, 13. kar se da komu, da pride iz neugodnega položaja, 14. nekdanji pravniški poklic, 15. hrib pri Beogradu, 19. ameriški boksar, bivši svetovni prvak (Muhammad), 23. geometrijsko telo, 25. ostanek kart po razdelitvi, 26. pločevinasta posoda za smeti, 31. perje pri repi, korenju in kolerabi, 32. dedna zasnova, 33. Mojzesov brat (iz istih črk kot Nora), 34. kratek požirek, 35. rimski cesar, ki je razdejal Jeruzalem, 36. destilacija, 37. najeti ploskači v gledališču, 38. v grški mitologiji: sin in mož Jokaste, 39. vojaško poročilo, 40. nekdaj naslov za fevdalnega gospoda, 41. tovor, 42. genovski admiral in državnik (Andrea, 1468-1560), 43. tovarna v Celju, 45. nova kostnina na kostnem prelomu, 47. nemški filozof (Immanuel, 1724-1804), 50. tulec, etui, 51. plod, 52. številnik, 53. oče 55. kemijski znak za radij, 57. Anton Nanut.

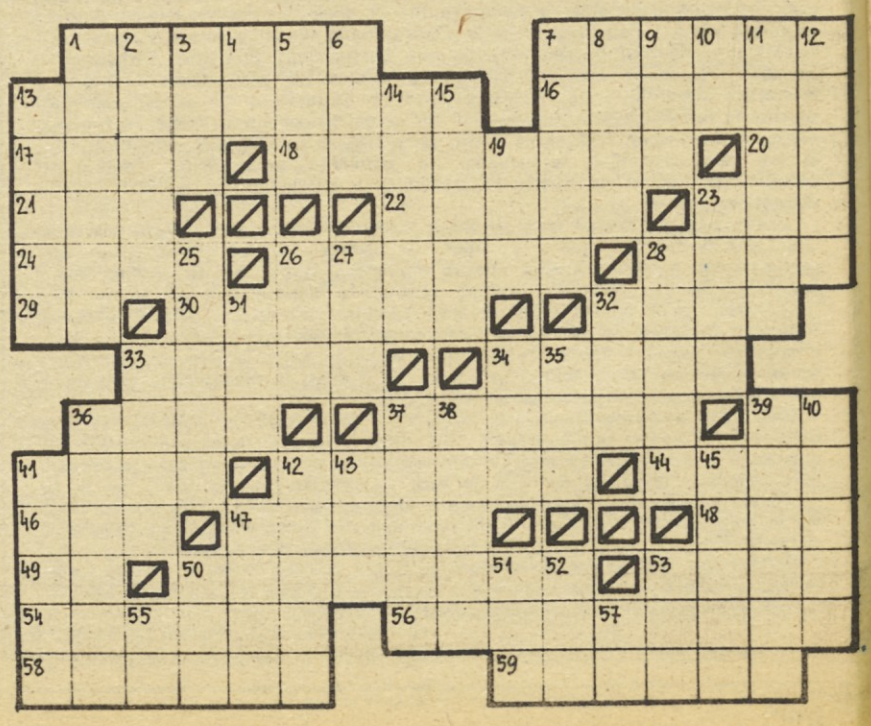

ŠAH

Šahovska sekcija Elektromehanike je organizirala tradicionalni novoletni turnir. Med šahisti je zmagal Brane Deželak pred Alojzem Deželakom, Marjanom Kernom, Albinom Obleščakom, Jožetom Cimpermanom, Marjanom Planincem, Rihardom Piskarjem itd.

Med šahisti je zmagala Elizabeta Kopušar pred Olgo Štempihar, Olgo Polak itd.

Prvouvrščena sta prejela pokala, med ostale pa smo razdelili nagrade.

O. Š.